

UDC 811.14`04+801.7

ἸΩ μωρῆς παιδίων: schedae ineditae ex ms. Vat. Pal. Gr. 92 (Pars altera)*

Gonzalo Jerez Sánchez

Aristotle University of Thessaloniki,

University Campus, Thessaloniki, 54124, Greece; gonzaloj@edlit.auth.gr, gonzalojerez@ucm.es

For citation: Jerez Sánchez G. ἸΩ μωρῆς παιδίων: schedae ineditae ex ms. Vat. Pal. Gr. 92 (Pars altera). *Philologia Classica* 2023, 18 (2), 270–292. <https://doi.org/10.21638/spbu20.2023.210>

This second part concludes the publication of previously unpublished texts, a project initiated in the preceding issue of this journal, featuring 30 new schedographical texts. Once again, the objective is to provide new valuable material for the comprehensive study of Byzantine culture and the teaching and learning practice of Ancient Greek during the East Roman Empire. Schedography, a distinct form of educational text practiced in the Byzantine Empire from the 10th century until its end and even beyond (continuing in use until the 19th century), reached its peak in the 13th century. This unique kind of pedagogical texts has gained scholarly attention in contemporary academia. However, despite this interest, it remains a complex field of study due to its unique characteristics. These texts, specifically crafted to be read aloud in educational settings, pose challenges for modern readers as they markedly deviate from contemporary silent reading practices. Furthermore, their lack of clear original context, coupled with their educational intent rather than aesthetic value, complicates the process of interpretation and understanding. Schedography stands as a literary and educational enigma that continues to be a focal point of research in the 21st century. Critically edited collections, such as the one presented in this study (published in two parts), are indispensable for further rigorous scholarly analysis.

Keywords: Schedography, teaching of Ancient Greek, Byzantine philology, Byzantine school, ms. Vat. Pal. Gr. 92.

* Gratias plurimas et sodali Philologiae Classicae hanc symbolam sedulo prudenter accuratissimeque recensenti eiusque editrici profestrici Elenae Zheltovae, quippe quae humane diligenter summoque cum studio rem edendam curavit, agimus.

Este estudio ha sido realizado en el marco del proyecto “Manuscritos griegos en España y su contexto europeo (III): Estudios filológicos y crítico-textuales”; PID2019-105733GB-I00, del Ministerio de Ciencia e Innovación de España.

Pars prior: Sánchez G. J. ἸΩ μωρῆς παιδίων: schedae ineditae ex ms. Vat. Pal. Gr. 92 (Pars prior). *Philologia Classica* 2023, 18 (1), 80–98. <https://doi.org/10.21638/spbu20.2023.108>

© St. Petersburg State University, 2023

1. Praefatio altera

Nostra quidem sententia, schedographia apud Graecos apprime in lingua servanda tuenda perpolianda tum in artibus liberalibus colendis augendis erudiendis iure primas tenet. etenim originem in saeculo X potius ducit, et eius excessus in saeculo XIX videri licet, cum tamen saeculo XIII patrii sermonis paupertatis causa¹ summopere necesse fuit ut floreret. hic usus in brevibus textibus fulcitur, qui schedae (i. e. parvae chartae sive folia) perhibentur. cum discipuli tum magistri his schedis veluti lectionis materia eo consilio utebantur, ut linguae peritiam intelligentiam pronuntiationem non solum cottidie in ludo sed etiam sollemniter in certaminibus auferent. idcirco illius viri docti Gallavotti definitio, quae adhuc utilis est, digna est quae hic memoretur:

“[L]a grammatica esposta attraverso la analisi di brevi testi e per lo piu improvvisati.”²

Nimirum hae schedae exempla recta et facilia proponerent, quae discipulis memoriam et linguam exercendo adiuventum in discendo praebebant. etenim praeter linguam Graecam antiquam, schedae, ut modo diximus, etiam ad rhetoricam, philosophiam et alias disciplinas docendas magni momenti erant, propterea quod textus non solum ad grammaticam pertinebant sed etiam, ut legentibus in apparatu fontium planum fiet, multi auctores erant non solum ecclesiastici verum etiam antiqui qui citarentur. itaque schedae ita conscriptae faciebant ut discipuli cum grammatica et vocabulis tum quasi rebus ipsis imbuerentur simulque facultatem in compositione et oratione colenda auferent. tamen, ea Gallavotti definitio quam superius attulimus mitiganda est, nam ut videre in textibus hic editis est, hi textus non adeo ex tempore conscripti sunt sed sese ad alios auctores sive conscie seu inscie conferebant. attamen ad accuratius fontium studium futuris studiis nos reservamus, nam ante omnia primum textus critice editos habere oportet. cui rei iam nunc secundum succurrimus.

Quod superest, cuicumque schedae studio sunt, bibliographiam recentiore apud symbolam nostram priorem inveniet.³ verumtamen mirum est quam multum studium hae schedae nostra potissimum tempestate movere incipiant nam post priorem nostram symbolam, non solum symbola altera⁴ sed etiam conventus unus⁵ habitus et alter⁶ habendus est.

His ita dictis reliquas schedas XXX critice editas invenies, quibus index nominum ad omnes iam nobis editas schedas pertinens suppletus est.

¹ Ceterum, omnino Udalricho von Wilamowitz-Moellendorf assentimur, qui de hac re talia aperte sentiat, cum nondum huius paupertatis causae accurate comperiri possent, quas nostri textus tandem aliquando palam docent: “[D]ie Erneuerung der Kunstprosa seit Photius mit diesem Stile (sc. der athenischen poetisirenden Richtung) nichts mehr anlangen konnte und wollte.” (von Wilamowitz-Moellendorf 1900, 11) Pergit in calce paginae: “Sie konnte es nicht, weil ihr die dazu nöthige Poesie verloren war, oder sie musste es machen wie der Romanschreiber Eustathius, den ich niemals fähig gewesen bin durchzulesen. Sie wollte es nicht, weil ihr das grammatisch correcte Altgriechisch schon an sich schwer und poetisch genug war” (von Wilamowitz-Moellendorf 1900, 11, n. 1).

² Gallavotti 1983, 3.

³ Jerez Sánchez 2023.

⁴ Saltem una nobis innotuit, cf. D’Amelia 2023. fortasse plures in lucem editae sint quae nos fugiant.

⁵ Mondini et al. 2023.

⁶ Thessalonicae et interretialiter, die VIII mensis Decembris anno 2023: *Anthologies, lexica and school-text collections of the middle and late Byzantine period*, 6th Parekbolai Symposium on Byzantine Literature and Philology.

2. Textus nn. 52–1977

52. ff. 141v–142r

Λόγον χρυσῶν προτίμα. χρυσὸν δὲ λόγων μηδέποτε· πόνων δὲ ἄνευ, λόγον μὴ ἐλπίσης κτήσασθαι. ἐπεὶ πόνω φασι πωλεῖν τὴν σοφίαν τὸν θεόν· ὦνησαι τοῖνον λόγον διὰ πόνων· οὐκ ἄλλο τι ἀπαιτῆ ἐπ’ ὦνη λόγων, ἢ πόνον. ἄλλος μὲν γὰρ τῷ εὐθηνεῖσθαι σωρεῖα πυρῶν τὸν γεωργὸν ἤδει. νέος δὲ ὅσπερ φιλομαθεία στοιχεῖ, τέρπει τοῖς πόνοις τὸν μυσταγωγόν, καρπὸν ὧν καταβάλλει σπόρων ἐλπίζοντα χρηστόν.

Τὸ ‘μὴ’ τὸ κατ’ ἐρώτησιν τεθὲν οὐχ ὑποτάσσει· μὴ μάτην γὰρ διδάσκωμεν ἐροῦντες εὐθυβόλως. εἰ δ’ ἔστιν ὡς προστακτικὸν ῥήματι συνημμένον, ὑπέταξε, καὶ σύμβολον μὴ τις ποιήσῃ τῆδε. | (142r) καὶ τὸ οὐ μὴ ἐνέργειαν ἔχει παραπλησίαν, ὡς Ἡσαΐας δείκνυσιν ὁ πάνσοφος προφήτης “ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσῃ” λέγων. εἰ δ’ ἐνεστῶτι συνταχθῆ προστακτικῶς μὴ ποιεῖ. ἐνταῦθα καταλέλυται ὑποταγῆς ἢ τάξης.

1–2 Locus classicus apud Hes. *Op.* 289–292, Xen. *Mem.* II. 1.28; cf. τὸ δὲ τῶν λόγων κτῆμα παντὸς χρυσοῦ προτιμότερον (Cydones *Epist.* 354.27) 2 πόνων γὰρ ἴσμεν τὸν θεὸν πωλεῖν σοφίαν (Longibardos 114) 1–3 ὅτι ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μόχθος αὐτοῦ ἐν σοφία καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ, καὶ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ (Eccl. 2.21) 4–5 θεωρίαις μυσταγωγούμενον καὶ τερπόμενον (Nicetas Paphlagonius, *Paraphrasis* VII–XI, Col. 693.30–31) 9 ἐπὶ — ποιήσῃ (Is. 26.10)

1 μηδέποτε V 3 ἄλλο τι V 6 οὐχ’ ὑποτάσσει V διδάσκομεν V

53. ff. 142r–v

Τοῦ Περιβλεπτηνοῦ κυροῦ Νικήτα.

Εἰ μὲν καὶ ἄλλων ἀγωνισμόν ἐστι προκηρύττειν οὕτω ἔγνω ἔγὼ μυσταγωγῶν. ἐμοὶ δὲ^{ἄλλὰ} πρὸς οὓς ἐκτρέφω τῶν νέων λόγων τοῦτο ποιεῖν εἴθισται ῥῶ.^{καὶ} ῥεῦματι ποιῶ δὲ τὸ πρᾶγμα οὐχ ὡς ἀν^{ὄπως} ἄν ὑπολάβῃ τις ἄφρων κενῶς^{ματαιῶς}. ὅτι μὴ δ’ εἰκαίως ἄλλο τι ἐμοὶ πράττεται· ἀλλ’ ἐπ’ ὠφελείᾳ πάντως^{ἀληθῶς} τῶν ἀγωνισομένων, ὡς ἂν ἀκριβέστερον οὗτοι προγνώσι τὸ τῆς ἀγωνίας ἐγγύς. κἂν^{ἐν} τῷ μεταξὺ^{χρόνῳ} πρὸς τὸ πονεῖν συντείνωσιν ἑαυτοῦς. δῆλον δὲ πᾶσι πάντως^{ἀληθῶς} ὅτι σπούδασμα ἡμερῶν πολυχρονίου ῥαθυμίας, ὀλίγων ἀνυσιμώτερον^{καὶ} ὠφελιμώτερον. τοῦτο γοῦν καὶ πρὸς ὑμᾶς τὸ νῦν^{καὶ} ἀρτίως διαπράττομαι, παίδες· ὅπερ ἂν’ ἔτος^{καὶ} χρόνος διὰ λόγων παντοῖον^{ἔτος}, τῶν^{τῶν} ὄντων ἐν σχέδει προκαταγγέλλων τὴν ἄμιλλαν· ἡρημένος^{καὶ} βουλόμενος τὴν ἡμέραν ὑμᾶς, καθ’ ἣν | (142v) ἀγωνίσσεσθε διδαχθῆσεσθαι. ἔστι δὲ ἡδὶ^{καὶ} αὕτη εἰ^{ἔάν} δὴ καὶ θεῶ βουλευτὸν ἐβδομάδος ἢ δευτέρα τῆς ἐπιούσης· ἡἴγουν ἢ τῆς ἡμέρας σε δεῖξει εἰ^{ἔάν} δευτέρα τῶν πόνων ὑμῖν^{ὑπῆρχεν} ἄνεσις, καὶ εἰ^{ἔάν} τρεῖς^{φοβεῖται} τις συνετὸς^{φρόνιμος} ὧν^{ὑπῆρχον} τὸ ἐπ’ ἀγωνισμῶν αἰσχυνηθῆναι· τοῦτο οὖν εἰδότες^{γινώσκοντες}, πρὸς τὸ μᾶλλον^{πλέον} πονεῖν διανάστητε. καὶ κατὰ τὴν ὠρισμένην, ἅπαντες ἴτε^{ἔλθετε} τῆδε^{ταύτη} τῆ σὺν προθυμίας^{ἀγωνία}.

1 ἀγωνισμόν ἐστὶ V 3 οὐχ’ ὡς V τίς V ἄλλο τι V 5 κἂν V 9 διὰ λόγων post καθ’ ἣν del. V

⁷ Hic quoque numeros secundum Vassis 2002 sequimur.

Τὸ ταπεινοφρονεῖν πρὸς τῷ κακοπαθεῖν οὐκ ἐᾷ^{καταλιμπάνει} πάση οἰκῆ^{δούλον} ἁμαρτία τὸν ἄνθρωπον γίνεσθαι. τὸ μὲν γὰρ τὰ τῆς ψυχῆς ἀφανίζει πάθη, τὸ δὲ τὰ τοῦ σώματος. τοῦτο καὶ ὁ μακάριος Δαβὶδ ἐν οἷς φησί γ' αἰνίσσεται^{αἰνιγματωδῶς λέγει} τῷ προσεύχεσθαι· ἴδε τὴν | (149r) ταπεινωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου, καὶ ἄφες τῶν ἁμαρτιῶν τὸν ἐμῶν πληθυσμόν. ὁρᾷς, ὦ οὗτος, πῶς τὸ ταπεινοφρονεῖν κανεῖν ἰσχυρὸν τὰ τῆς ψυχῆς πάθη. ἡ δὲ κακοπάθεια καὶ ἡ τῆξις τοῦ σώματος τὸν φλογμὸν τῶν ἡδονῶν σβέννυσιν. ἐξ ὧν πᾶσα ἁμαρτία τίκτεται. ἄσπασαι τοιγαροῦν καὶ σὺ τὴν ταπεινωσιν καὶ τὴν διὰ νηστείας καὶ ἐγκρατείας τῶν σωματικῶν ὄγκων τῆξιν·

ὡς ἂν οὕτως τῶν αἰδίων ἀγαθῶν ἐπιτύχης.

Τοῦ ἔννυμι τὴν γραφὴν διὰ τοῦ ἔ μοι τοῦ ψιλοῦ πρόσφερε. νῦ τὲ διττὰ πρόσγραφε- ἔννυμι, κορέννυμι, σβέννυμι.

1–5 Ταπεινωσις καὶ κακοπάθεια πάσης ἁμαρτίας ἐλευθεροῦσι τὸν ἄνθρωπον· ἡ μὲν, τὰ τῆς ψυχῆς· ἡ δέ, τὰ τοῦ σώματος περικόπτουσα πάθη. Τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ ὁ μακάριος Δαβὶδ φαίνεται, ἐν οἷς εὐχεται πρὸς τὸν Θεὸν λέγων· Ἴδὲ τὴν ταπεινωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. (Maximus Confessor, *Capita de caritate*, 76); ἰδὲ τὴν ταπεινωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου. (Ps. 24.18) 6 Πᾶσα ἁμαρτία διὰ τὴν ἡδονὴν γίνεται· (Thalassius Abbas, *De caritate et continentia*, CPG 7848, cap. 2, col. 1444) 7 ταπεινωσιν ἐγκράτειαν, καὶ προσευχὴν ἀσπάζου (Meletius Confessor, *Ἀλφαβηταλφάβητον*, Epsilon, cap. 39.64); ἀσπαζόμεθα στεναγμόν, δάκρυα, ἐγκράτειαν, τῆξιν σώματος. (Iohannes Chrysostomus, *In Psalmum 118*, p. 696, l. 19) 9 versus politicus: prima syllaba vocabuli αἰδίων, scil. αἰ-, per synizesim legenda

9 πρ(όσθεσ) εὐφραίνεται ἐπὶ σοί post schedam in ipsa linea ante scholium grammaticum

Πτωχῷ σόν, ὦ ἄνθρωπε, κλίνει ὡς^{ώτιον} αἰεὶ δι' οἶκτον· καὶ ἀποκρίνου αὐτῷ εἰρηνικά· καὶ ἡμερον ὄρα πρὸς αὐτὸν ὥρα^{καίρω} πάση· μὴ τις θλιβέσθω σοι | (151r) δῆτα πεινώσα ἡ καὶ διψῶσα ψυχὴ· μὴ δ' ἴτου^{πτωχοῦ} ἠπορημένου ἀποστρέψης τὸ πρόσωπόν σου. εἰς ὄρφανῶν πατέρα ποιεῖ σαυτὸν καὶ οἰκτερεῖ πάντα στίφη^{πλήθη}. ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐξ ἀδικούντων χειρός, δίδου τρύφος^{κοιμήτιον} τῷ αἰτοῦντι σε ἄρτων καὶ ἱμάτιον εἴπερ ἔχεις, τῷ ἀφειματωμένῳ^{γεγυμνωμένῳ} καὶ ἡμάτιον^{δι'} ὅλων τῶν ἡμερῶν γυμνιτεύοντι καὶ ῥιγῶντι. μὴ δῶς χώραν^{τόπον} ἀνθρώπῳ κατάρα ὑποβαλεῖν σε· συναγωγῇ προσφιλῇ τίθει^{ποιεῖ} πενιχρῶν^{πενήτων} καὶ μεγιστᾶν^{τῷ} μεγάλῳ ταπεινοῦ τὴν κεφαλὴν σου· εἰ ταῦτα ποιεῖς, ἀγαθῶν πολλῶν τύχης.

Ἰμάτιον τὸ ἐνδύομενον, ἰῶτα· ἡμάτιον δὲ τὸ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἦτα. μικρός, πικρός, πενιχρός καὶ μελιχρός, ἰῶτα· ἀμβληχρός δὲ ὁ ἀσθενὴς ἦτα.

1–8 cf. Sir. 4.4–10, Ps. 101.3

73. ff. 151v–152r

Τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰωαννικίου.

Ὅτε ἤγγισεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθεν εἰς Βηθσαφαγή πρὸς ὄρος ὁ καὶ δικαίους περιέπων καὶ ἀμαρτωλοὺς ἐλαιῶν, ἔειπε^{ἔπειψε} δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πορευθῆτ' εἰπὼν-
λέξας ὡδὶ εἰς τὴν ἀπέναντι κώμην^{κώμη} καὶ εὑρήσεται ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς, καὶ λύσαντες ἀγάγετ' αἰῶνων μοι τῶ ποιητῆ. ἤρεῖτο^{ἔβούλετο} γὰρ πληρῶσαι τὴν προφητείαν ὁ Κύριος, καὶ διὰ τοῦτο ἔποχος ὄνω δὴ ἐντὸς εἰσήει^{εἰσήλθεν} εἰς Ἱερουσαλήμ. φησὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς σου ἔρχεται σοι ἰδ^{ἰδοῦ} ἡδὶ^{αὐτῆ} ἡ προφητεία πραῦς καὶ ἐπιβεβηκῶς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου· προανεφώνει δὲ καὶ τὴν | (152r) τῶν ἐθνῶν κλήσιν καὶ ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐπαναπαύσεται καὶ εἴξουσιν αὐτῶ καὶ ἀκολουθήσουσιν. ἐδίδασκε δὲ καὶ ταπεινοφρονεῖν ἡμᾶς. τούτου χάριν οὐχ ἵππου ἐπέβη ἀλλ' ὄνου εὐτελοῦς.

2–10 Res ex Mt. 21.1–5; cf. Iohannes Chrysostomus, *In ramos*, 309–310

3 εἰπὼν V 9 οὐχ' ἵππου V

74. ff. 152r–v

Τοῦ Ῥόδου κυροῦ Λέοντος.

Πρὸ ἐξ ἡμερῶν τοῦ νομικοῦ πάσχα εἰς Βηθανίαν, ἐξ ἧς ὄρητο Λάζαρος, ἦκε^{ἦλθεν} Χριστὸς ὃν νεκρῶν τεταρταῖον ἐξήγειρε καὶ εἰστιᾶτο τηνεῖ^{ἔκεισε}. ἑταίρα^{πόρνη} δέ τις μύρον εἰληφύια^{λαβοῦσα} πολλῶν τετιμημένον, ὧ^{ῶτινι} νάρδος ἢ κλήσις, ἠλείφει^{ἔχρισεν} τῷ πόδε Χριστοῦ· καὶ τούτῳ τῆ κόμη ἐξέμαξεν. ἡ δὲ οἰκία^{καὶ τὸ σπείτ(ιον)} ὀσμῆς σύμπασα ἐπλήσθη τοῦ μύρου. ἐνταῦθα Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ἀγανακτῶν καὶ δυσχεραίνων^{λυπούμενος} ἦδε^{ἔλεγεν} τῶ κενουμένῳ μύρῳ· ἰνατί μὴ πωλοῦσ' ἔθρεψε πτωχοὺς ἢ γυνὴ τουτὶ^{τούτο} τὸ μύρον τριακοσίων δηναρίων, οὐχ ὅτι δ' ἰτῶν^{πτωχῶν} μελησμον^{φροντίδα} εἶχε τοῦτο εἶρηκεν, ἀλλ' ὅτι φῶρ^{κλέπτῃς} τῶν ἐν γλωσσοκόμῳ ὧ ἐπιστεύθη ἦν. καὶ ἤρεῖτο^{ἔβούλετο} κἀντεῦθεν κερδανεῖν. ἦν γὰρ πωλύσσα^{μανία} νειάτως^{ἐσχάτως} τοῦτον κατέχουσα τῆς φιλαργυρίας. ὁ γοῦν Κύριος παρήνει^{ἐδίδα-}
σκεν εἰς οὓς^{ῶτιον} | (152v) τοῦτον τὸν λόγον τὰ εἰκότα δεξάμενος. ἄφες αὐτὴν εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ μου. τοῦτο τετήρηκε γεγωνῶς^{βοῶν}. αἴται^{πτωχοί} καὶ γὰρ ἀεὶ μεθ' ὑμῶν, ἐμὲ δ' ἔρχεται οὐκ ἀεὶ.

Τὰκ τοῦ δεινὸς ὀνόματα γεγονότα διαμενέτω δίφθογγα· Δείναρχος, Δεινίας, Δεινομένης κύρια. δῆνος ἦτα δέ, ὡσπερ καὶ βουλευμάτα δῆνεα.

2–13 Res ex Io. 12:1–8

3 et 7 μύρον V 6 ἦδε V 9 οὐχ' ὅτι V 12 αἴται V 13 πρ(όσθε)ς ἐπαρθέντα γε ἰδοῦσα post schedam in ipsa linea ante scholium grammaticum 15 δεινός in δῆνος correxit V

83. f. 157r

Σήμερον ὁ Ἰούδας ὡς^{ῖνα} τὸν διδάσκαλον πρόθυμος προδῶ^{προδῶση} τις ὀράται· τοῦτον μὲν καταλιμπάνων, παραλαμβάνων δὲ τὸν διάβολον· καὶ τῷ πάθει τῆς φιλαργυρίας πηρά-
τυφλά τε δουλωθῆναι καὶ βεβλαμμένος φέρει τὰ τῆς ψυχῆς αἰσθητήρια· τοῦτο γὰρ ὁ^{ῶπερ} φι-
λότης^ῶ τὰ ὀπτικά τῆς ψυχῆς ἐστὶ τείρει^{δαμάζει} ἀδινῶς^{οικτρῶς}, καὶ ἀθλίως ἀποτυφλοῖ· ἐκπίπτει
τοῦ φωτὸς ὁ ἐσκοτισμένος· πῶς γὰρ ἠδύνατο βλέπειν, ὦ Κύριε, ὁ τὸν φωστήρα πολλῇ σε
προθυμηθεὶς τριάκοντα ἀργυρίων καὶ τὸν ἥλιον ἀποδοῦναι μανίαι; ἀλλ’ ἡμῖν ἀνέτειλεν
αἰγλήην^{λαμπρὸν} φάος^{φῶς} δικαιοσύνης πυρσόμορφος φωσφόρος,

πρὸς ὃν βοῶμεν δόξα σοι παντοκράτορ,
τῷ συμπαθῶς παθόντι τῶν δούλων χάριν^{ἔνεκα}.

Ἀνέτειλεν ἀντὶ τοῦ ἔλαμψε, δίφθογγος· ἀνέτιλλεν ἀντὶ τοῦ ἔκοψεν, ἰῶτα. |

1–8 Res ex Mt. 26.14–16; cf. Acta Ecclesiae Hierosolymorum, *Typicon liturgicon*, p.96: Σήμερον ὁ Ἰούδας καταλιμπάνει τὸν διδάσκαλον καὶ παραλαμβάνει τὸν διάβολον· τυ-
φλοῦται τῷ πάθει τῆς φιλαργυρίας· ἐκπίπτει τοῦ φωτὸς ὁ ἐσκοτισμένος· πῶς γὰρ ἠδύ-
νατο βλέπειν ὁ τὸν φωστήρα πωλήσας τριάκοντα ἀργύρια; ἀλλ’ ἡμῖν ἀνέτειλεν ὁ παθὼν
ὑπὲρ τοῦ κόσμου, πρὸς ὃν βοήσωμεν “ὁ παθὼν καὶ συμπαθὼν ἀνθρώποις δόξα σοι”.

7 SapSal. 5.6: καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἐπέλαμψεν ἡμῖν, καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν
ἡμῖν.

4 ἀδινῶς V 9 ἔλλαμψεν V

90. ff. 162r–v

Τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰωαννικίου.

Τί σοι, ὦ νεολαΐα^{νέε λαέ}, προσῆκον^{πρέπον} ἐφεύρομ’ εἰς σὴν λογικὴν ἐπισπεύδων ἐστία-
σιν· ἦτις περιέστης^{περιεκέκλωσας} μ’ αἴση^{μοῖρα} τῶν ἀτελῶν τυγχάνουσα· οὐκ ἄλλο νοός^{νοῦ} σοι
εἶσω^{ἔσωθεν} συντελέσον^{ῶφέλιμον}, οὐδὲ προσῆκον εὐρίσκω τῷ διανοεῖσθαι· τὸ δέ γε νουθετή-
σαι^{παραιτῆσαι} σε, διὰ λόγων καὶ παραινεῖσαι ὀνήσαι^{ῶφελῆσαι} ἱκανῶν· καὶ δή σοι φημί· | (162v)
ἕως αἰ^{αἰτινές} εἰσιν^{εἰσιν} τῆς σφόδρα νεαρᾶς ἡλικίας περιφέρεις ἐνασμένιζε^{εὐφραίνει} τῷ πονεῖν μῆδὲ
τῷ ῥαθυμεῖν φίλη^ῶ μοι· ἵνα αἰ πολιᾶς^{τοῦ γέρω} ἀναπαύσεις, τοὺς πόνους διαδέξωνται καὶ αἰ
γῆρως^{οὔσαι} σῆς αἰ εἰς τὸ ἀνευθεῖς δηλαδὴ καὶ ἄπονον· τοὺς λόγους συνάγειν ἀλλὰ μὴ τῶν
πλούτων πωθῖν^{σωρὸν} αἰροῦ^{προκρίνου}· διὰ τὴν τῶν λόγων κτῆσιν φρόντιζε καὶ ἴδους^{κόπου} συ-
νετῶς^{φρονίμως}, νέων σύλλογε, ἵνα σοι γενήσεται δι’ αὐτῶν δόξ’ εἰς περιβόλαιον.

πολλοὶ γὰρ ἴται^{πτωχοὶ} τοὺς λόγους ἐσχηκότες,
ἡμφιάσαντο^{ἐνεδύσαντο} δόξαν, ἤλθον εἰς κλέος.
ἄλλοι δὲ πολλοὶ πλοῦτον εὐτυχηκότες
πτωχοὶ καθωράθησαν ηὔτελισμένοι.

15 καθοράθησαν V

91. ff. 162v–163r

Μὴ ἀπαναίνεσθε^{ἀπαρνεῖσθε}, φιλολογώτατοι παῖδες^ῶ, πρὸς λόγων εἶδη^{θεωρίαν}, ἴδη^{κόπους}
τοι χεῖν^{ἔειν}, ἀλλὰ τούτοις ὁσημέραι καὶ ὁσῶραι πρόσκεισθε· καὶ τὸ πονεῖν μᾶλλον τῶν

ἄλλων φίλον^{προσφιλές} ἠγείσθε ἵνα καρπὸν ἠδύτατον^{γλυκύτερον} ὕστερον ἔτι^{ἀκμήν} τρυγήσητε· καὶ τῶν πόνων μισθὸν ἄξιον λάβητε καὶ εἰκότος^{πρέποντος} μὴ ἐνδέοντα^{ἐλλείποντα}. εἰ^{εἰάν} δ' οὐ ταῦτα ἄ^{ἄτινα} ἐντέλλομαι^{προστάσω} ὑμῖν αἰρεῖσθαι^{βούλεσθε} ποιεῖν, οὐδ' ἐπὶ μυχῶν^{ἐνδοτάτων} τῶν^δ-^{ντων} τῆς καρδίας ὑμῶν στρέφετε, ἀλλὰ τούτων καταγελάτε, ἔσται καιρὸς ὅτε γέλων^{γέλωτα} ὀφλήσετε^{ἀποδώσητε} | (163r) πλήθει πλείστον βροτῶν ἔργον ἐχόντων τὸ λόγοις ἐμμένειν, ἧς τὸ πλείστον ἦδος^{δφέλος} προσγίνεται· καὶ τωθασμοὺς^{ὑβρισμοὺς} καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν τῆ ἀμαθία φίλων ἄξιον καὶ μὴ ἴδει^{κόπῳ} στοιχοῦντων εὐρήσετε. τοιοῦτων γὰρ εἰκὸς^{πρέπον} τοὺς ἀμελεῖς ὡς^{καθὰ} νωθρῶς^{ράθυμω} τὸν ἅπαντα διανύσαντας^{τελέσαντας} ἕνον^{χρόνον} καὶ ἀεὶ καταραθυμοῦντας τῶν μαθημάτων καὶ μηδέποτε πόνον ὄκνων προτιμώντας τῶν ἕνων^{τῶν χρόνων}.
ἀρκείσθε παῖδες τῷ μικρῷ σχεδαρίῳ.

1 ἴδη ex ἴδει corr. V 4 οὐ V 5 αἰρεῖσθαι sic V

93. ff. 163r–v

Πρὸς ὄνον λυρίζειν ἐοίκαμεν^{ὁμοιούμεθα}, ὦ παῖ, καὶ εἰς τετρημένον | (163v) πίθον^{πιθάριον} ἀντλεῖν· ὡσπερ γὰρ ὁ ὄνος οὐκ οἶδε τῶν μελησιμῶν αισθάνεσθαι, οὐδ' εὐπειθῆ παρέχειν ὧτ'^{ὠτία} ἂν θέλῃ τίς τεινωδεῖν^{τραγωδεῖν} καὶ ὡσπερ ὁ τετρημένος πίθος οὐδέν τι τῶν ἀντλουμένων ὑδάτων παρακατέχει παρ' ἑαυτῷ ἄλλ' ὅπερ ἂν τι ρεῖ^{ῤέει} τε τοῦτο εἰσδέξεται καὶ κενούται τάχιον, τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ σὺ οὔτε τῶν λεγομένων παρ' ἐμοῦ, ὡς ἔοικεν, ἐπαισθάνῃ οὔτε πειθῆνιον τὸ σὸν ὠτίον παρέχεις, ἀλλ' οὐδέ τι τῶν γεγραμμένων καὶ ἐκδιδομένων διανοίας ἐντὸς δινεῖς^{συστρέφεις} σῆς, ὡς δεῖ, καὶ ἀνεξάλειπτον τοῦτο τηρεῖς τῷ κατὰ λογισμὸν συχνῶς στρέφειν. ἀλλ' ἴσθι ὡς εἰ μὴ μεταβληθῆση τὸ ραθυμεῖν ἀπυσάμενος καὶ τὴν ἀμέλειαν σφόδρ' ἀπωθήσης καὶ ραστώνης πόρρω γενήσῃ καὶ νωθείας καὶ νωθρείας καὶ νωχελίας βοεῖοις λώροις καὶ κρανεῖαις ῥάβδοις τὸ σὸν σαρκίον παίειν οὐ παραιτήσομαι.
Ἄφεις τὰ πάντα τοιγαροῦν πόνει μόνον
καὶ τοὺς λόγους φίλησον ὡς ὄνησίμους.

Αἰσθάνομαι γενικῆ συντάσσεται, πλὴν τοῦ αισθανόμενος δόλον, ψόφον, κτύπον.

1 ὄνος λυρίζων: ἐπὶ τῶν ἀμούσων (CPG VI,39, ed. Leutsch) 1–2 εἰς τετρημένον πίθον ἀντλεῖν ἐπὶ τῶν ἀκαταπαύστως πονούντων. (*Paroemiographi Graeci* 155, ed. Gaisford)

1 τετρημένον V : correxi 3 τεινωδεῖν V τραγωδεῖν V

106. ff. 167v–168r

Ἴδει πωλεῖν τὴν σοφίαν ὠμολόγηται τὸ ὑπὲρ ἡμᾶς· καὶ ᾧ^ᾧ ^ᾧτινι νέῳ σοφῶν λόγων ποθῆ^{ἤτησις}, οὐκ ἄλλω οὐ ἔρᾳ^{ἐπιθυμεί} περιγίνεται, εἰ μὴ ᾧ^ᾧ ^ᾧτινι εἶπον· τοίνυν καὶ ὑμεῖς εἰ ἐπὶ λόγων εἶδει κλεινῶν αἰρεῖσθε τυχεῖν τῶν ὀνομασμῶν, τὸν πόνον τῶν ὄκνων προτίθεσθε· καὶ ὕπνον ὄσσω^{ὀφθαλμῶν} δι' ἀπωθεῖτε^{ἀποδιώκετε}, περιττόν, οἰκείων· συνοῖσον^{ὀφέλιμον} γὰρ καὶ τοῦτο τῷ περὶ λόγους ιδίοντι ὡς συννύσσω^{διεγειρον} πρὸς λόγων μετάληψιν· πρὸς^{σύν} τούτῳ δὲ καὶ ὀλιγαρκῆ ἀφίλω^ς | (168r) ἔχοντες τῷ τρυφᾶν ἀσπάζεσθε διαίταν· συντελεῖ γὰρ τοῦτο τῷ τῶν ἐν λόγοις κρότων ἐρῶντι. εἴτι δ' ἐν οἴνῳ συμφέρον σπεύδοντες, τῷ^{πλήθει} ὑμῶν ἀκρατῶς μὴ ἐφήδεσθε^{ἐπευφραίνεσθε}.

Εἰ γοῦν ὀλικῶς^{ἐξ ὀλης προθυμίας} δρῶντες^{πράττοντες} οὕτως ἐστέ μοι,
λήψεσθε καὶ πέπειρον^{ῶριμον} ἐκ λόγων βότρυν
ὅστις πεπανθεῖς^{ῶριμανθεῖς} ἐν πόνοις ἀνενδότοις
καιρῷ τρυγητοῦ τοὺς τρυφῶντας εὐφράνη.

1–8 De argumento, cf. sch. n. 52

2 ποθῆ ex ποθεῖ corr. V 3 τῶι ὀνομασμῶν V 10 ῶριμον V

108. ff. 168r–v

Τῷ ἀπορεῖν σχεδῶν παλαιῶν ὅθεν ἂν ὑμῖν τὴν συνήθη παράθωμαι τράπεζαν οἰκείων λόγον ἐκθεῖναι βιάζομαι πρὸς ἐστίασιν νῶν^{νόων}, νεολαία, | (168v) καὶ ὑποθέσθαι σοὶ τὰ λυσιτελῆ καὶ τὰ συνοῖσοντα^{ῶφέλημα} παρ' αἰναῖς^{χαλεπαῖς} σε μὴ θέλων μένειν ἀμελείαις ἀεὶ. σὺ δὲ τῷ ἀπροσεκτεῖν πειθήνιον ὠτίον μοι παράσχεσ εἴωσα ῶφέλημα συμβουλευόντι πατρικῶς, εἴπερ βούλει μέγα τί καρπώσασθαι· ἄψαι τοίνυν τῆς περὶ λόγων σπουδῆς καὶ αἰδνεῖ^{βρέχε} ὡς^{ῖνα} δόξα σε καταλήψεται τῷ παρὰ τοῦτον ἴδει αὐτόν· ἀπόταξαι τῷ ἀμελεῖν καὶ τῷ ραστῶνευεῖν ἄφες ἦν εἰ ἀπαλλαγὴν τῶν πολλῶν μαστίγων εὐρεῖν αἰρουμένη τῶν τῆ ἀμαθία παρεπομένων· πρὸ πάντων δέει^{φόβω} τῆς σοφίας στοίχει τῷ ὄντι τοῦ Κυρίου ἀρχῆ· ἀλλ' ἵνα μὴ προσκορεῖς τῷ νεήλυδι^{τῷ νεωστὶ ἐλθόντι} τούτῳ φανεῖμεν ἐνταυθοῖ τὸν λόγον καταπαυστέον·

Κόρος λόγου γάρ, ὡς ἔφη τις εὐστόχως,
τὰς ἀκοὰς πέφυκε καταβαρύνειν.

11–12 Κόρος δὲ λόγου πολέμιος ἀκοαῖς apud Greg. Naz. Or. 40 (PG 36, 360), post quem in proverbium evasit.

5 ἄψε : -ai supra scr. V 5 λόγων ex λόγον corr. V 11 ἔφη τίς V

110. f. 169r

Οὐ φέρω τὸ ζῆν, ὃ βουλή· μόρον ποθῶ. ὁ βίσιος δῆτ' ἀβίσιός μοι δοκεῖ. καὶ μόνην λυπῶν ἤγημαι θανὴν ἀπαλλαγὴν. μηδὲ δι' ἦν φίλον μοι γέγονεν, εἰ πίνω θάνατος παρέστω γυνή. οὐ γὰρ νόμον γυναικῶν αἰάσει ἀλλὰ λαλήσει καὶ ῥητορεύσει καὶ ἀλγεινόν τι ποιήσει τὸ χωρῆσαι με πρὸς τὸν θάνατον. εἰ λίθινος, ἦ τις, ἐκείνῳ συνδιαγέτω ἵν' ἀηδῖαν δύναίτο στέργειν ἠδί. ἐγὼ δὲ ὀπὸς ἀεὶ ἐν αἵα κείσομαι πάσης ἀνήκοος. ἄπειμι πρὸς τοὺς κάτω καὶ τόπον καταλήψομαι τόνου χῆρον καὶ ταραγμῶν· ἀλλ' ἐν νῶ εἰς ἄτην νῦν ἀπειληφα καὶ τὴν κάτω ἐκβῆναι κατοικίαν· λέγουσι γὰρ ὡς κάκεῖ βοῆ καὶ κραυγὴ νεκρῶν καὶ στάσις φιλονεικιῶν καὶ διάλογος, δέδοικα γοῦν δέδοικα μὴ φυγῶν ἐντεῦθεν τὴν ὀμεινέτην ἐμὲ τὸν ἐλεεινὸν κληρωσαμένην, μικρὸν ὕστερον αὐτῇ κάτω περιτύχω.

Κηδεῖα δίφθογγος, ἀκηδία δὲ ἰῶτα. |

1 βίσιος δῆτ' ἀβίσιος tritum proverbium; Gorg. B 11a.20, Eur. Alc. 243 Ar. Pl. 969

4 ἦ τίς V

Τοῦ μακαρίτου σεβαστοῦ κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ ἐπὶ τῶν δεήσεων.

Ἀγώνισμα σήμερον λογικὸν σπουδαίων κριτήριον, καὶ νῶν, ᾧ καὶ μετὰ θάρσους ὑπελθε, σύλλογε νέων, τὸ τοιοῦτον δοκίμιον· καὶ σπουδαιότερον τῷ νῦν ἀγῶνι σεαυτὸν τὸν θεὸν ἐπικαλεσάμενος εἰς βοήθειαν ἐπίδος σὴν τε καὶ ἀρωγὴν· καὶ δεῖξον ὡς δεδοικῶς τὸ ἴδος ἐξ ἀρχῆς ἦσαν νεῖατον κακὸν ἐδίωκες τὸ τραχὺ καὶ ἐπίπονον, ὡς ἐρεῖν. ἰδοὺ γὰρ τῶν περὶ λόγους ἀγόνων κριτῆς καὶ βραβευτῆς ὁ κραταιὸς ἡμῶν προκάθηται | (173r) βασιλεὺς καὶ σπουδαίων ἄθλων ὡς ὄρας, λαμπρῶς μὲν ἀλλὰ πραῦς καὶ γαληνὸς ἔχων καὶ βλέμμα χαροποιὸν καὶ χαρακτηριστικὸν ὅτε τὰς ὀφρῦς ἔξει δίωιν νωμᾶ τῶν αὐτοῦ ὑποδείκνυσι· μηδεὶς οὖν οἰμῶν τῶν ἀγωνιστῶν δειλιάτω ἐπὶ τὸν ἀγωνιστικὸν διαυλον· ἀλλ' ἐλεύθερα ὑμῶν τὰ φρονήματα ἔστω καὶ ἕκαστος θαρρεῖτω τῇ ἄνωθεν ἀρωγῇ πεποιθὸς ὡς οὐδῖσει ἀπτόητά τε τὸν ἀντηγωνισμένον δεῖμνον. οὐ γὰρ ἔστιν ὠδὶ δεῖμ' ὡς ἐπὶ μαχισμῶν καταπληκτικὸν καὶ θαρραλέων. οὐδ' ἄνδρες φονικοὶ οὐδὲ γέρρων ταῖς μάχαις τὲ συντεθραμμένοι καὶ τῆς κατ' ἀλλήλων ἐχόμενοι ὀρμῆς σεισεις. οὐδ' ὑπὸ τινος θάνατος ἄωρος ἀπειλεῖται οὐδέ τις ὀρυμαγδὸς οὐδ' ὀδόντων ἄραβος ἐπιγίνεται, ὡς παρὰ τινος ἐμνήτης, ὑπαὶ δείους, σοφοῦ, ἀλλὰ βαθεῖα γαλήνη καὶ ἀταραξία. δοκίμοις τ' εἰκότα τὰ ἐπαθλα καὶ τὰ βραβεῖα μεγαλοπρεπέστατα σχεδογράφοις. ὅ τι καὶ τὸ φιλότιμον ἰμερτὸν ὡς οὐκ ἄλλο τῷ αὐτοκράτορι. καὶ γὰρ δόρυ στρατιώτην δεξιούται, λογογράφον τ' εὖ, εἰ ἀζόμενον ποιεῖ τὰ τῶν λόγων ἴδη δεξιῶς μεταχειριζόμενον ἀλλὰ καὶ σχεδογράφον περὶ τὸ νοεῖν δεξιὸν δῆθ' ἥσσης στέφει καὶ βραβεῖοις ἐγκαλλωπίζει οἷα ὑπέρτερον. διὰ τοι τοῦτο μετὰ συμμαχίας τῆς ἄνω θίασε λεῦσαι ὡς τὸν ἀγωνισμὸν καὶ πάλιν ὑπέισελθε ὁ σωθεῖσι δ' ὦν τῶν | (173v) ἀγωνιστικῶν λόγων ἦτω λαβὴ νῦν Χριστοῦ σταυρὸς δύναμις, σταυρὸς τοίνυν κακῶν ἐστὶν ἀποτρόπαιον. κατ' ἐχθρῶν νοητῶν ὄπλον· ἠσθενημένων ἱς στήριγμα τῶν ἐστώτων· καὶ σημεῖον λαμπρὸν ἐπὶ μετώπων δεδομένον. ὃν περὶ τὸ μὴ γε γένηι τῷ τῶν Ἰουδαίων τρόπον τοῦτον· τῷ ζῆς ξύλω νομίζω, ὃ ἐν παραδείσῳ πεφύτευται, ὡς εἴρηται τῷ Μωσεῖ, προτυποῦσθαι· τοῦτον εἰκόνιζον ἐκτεινόμενοι φάλαγγες Ἀμαλήκ ὡς κλιθῶσι χεῖρες Μωσαϊκαί. τούτῳ ὁ κακοῦργος διωχθεὶς ὡς ἰῶ τητᾶται ἔχις ζωῆς καὶ νενέκρωται· τούτῳ ὄπλῳ χρώμενος ὁ βασιλεὺς μόνῳ ἄγει ὡς εὐσεβέσταστος τε καὶ φιλοχριστότατος ἀπαράμιλλος τὸ ὑπὸ χεῖρα κατ' ὀρθόν. ὑπὲρ τούτου γοῦν ἰκέτις πᾶς ἔστω ὁ τὰ χριστιανῶν ποθῶν κρατύνεσθαι καὶ εὐτυχεῖν ἐκτεινῶν χεῖρας καὶ λέγων ὦ θεοῦ λόγ' υἱέ τε ῥωσθεὶς ὁ βασιλεὺς γένοιτο καθαρῶς ψυχῇ τε καὶ σώματι. γενέσθω ἡ ἄνω δύναμις ἠκονημένη κατ' ἐχθρῶν καὶ ὑποκυψάτωσαν τῇ αὐτοῦ δουλείᾳ ἔθνη πάντα καὶ χῶραι πᾶσαι, καινὶς οἱ πληρώσαι Κύριος τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας τῷ κρατίστῳ ἡμῶν δεσπότῃ καὶ βασιλίῳ, συγγηράσκοι τούτῳ καὶ ὁ τοῦ κράτους τῆς ἀγαθωσύνης διάδοχος. ἐμπλησθεὶ μακρότητος καὶ εὐλογηθεὶ τὸ κράτος αὐτοῦ ἐπὶ χώρας ἀπάσης καὶ πόλεως ἡῶν, ἵνα καὶ τῷ πιστῶν | (174r) διατηρηθεῖ ἄχρις ἂν ὕδωρ τε νᾶη καὶ δένδρεα μακρὰ τε θήλη καὶ καρποδοτῇ τὸ εἰρηναῖον καὶ ἀστασίαστον πολυχρόνιον.

25–26 τῷ Μωσεῖ — Ἀμαλήκ: cf. Μηναῖον Martii 23: σταυροτύποις Μωσέως χερσί, τοῦ Ἀμαλήκ τὴν δύναμιν, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐτροπώσατο 36 ἄχρις ἂν — τεθήλη: Diog. Laert. 1.6 (*Cleobuli epigramma*): ἔστ' ἂν ὕδωρ τε νᾶη καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλη

8 ἔξει V αὐτοῦ V 11 ὠδί V 12 μαχησμὸν V 14 ἄωρος ex ἄωρος prave corr. V 27 ἰῶ V

Τοῦ αὐτοῦ.

Οὐκ ἄρα κενῶς ποι ἠτήσω μ' εἰ ῥωσθεῖς ὀρῶμαι σοι πρὸς τὸ βούλημα. ἐπεὶ περ ἡ σὴ ὁδὸς με κατεμαλάκισε καὶ κατεδυσώπησεν ὁ μηκῶν τις ἀριθμὸς, ὄσ' ἐστείλωγ' ἠκῶς κεκομικῶς τ' εἰς ἴδη καὶ με τὸν γέροντα. διηγῆσαι γοῦν σ', υἱέ, τῇ χαριστάτῃ τῶν πόνων ἀμείβομαι· καὶ τὸ λόγιον οἱ μελιτῶν παρατίθημι ὡς σάνη δὴν εἰς σὴν ψυχὴν· καὶ γὰρ ψυχῆς εἶσω δύνει λόγος σβέννοι τε· ἄθρει τοῖνυν ἐπὶ μέλ' ἰανεῖν δὴ ἔχον. καὶ ἄψαι γ' ὁ καλός· καὶ ὑπερῶφ χάρισαι αὐτοῦ καὶ μηδὲν εἴπης αἰπιποῖ· ὁ λόγος σκορπίοι ἐνταῦθα ἤσιν. εἰδῶν γὰρ τ' ἰνωδῶν οὐχ εὔρης τῷ κατ' ἐμὲ οὐτ' ὁστῶ δέον αἰσθη. θάρρει, οὐ καὶ πικρὸν οὐ καὶ ἐπηρέασμά τι | (177v) νενομίσται τὰ ἐμά. ὁ γὰρ ἄρτος ἡδὺς ἔσθεσθαι φανῆ τις καὶ ὁ οἶνος σπῶσιν ἤσιν παρέξεται· εἰ δὲ ζητεῖς καὶ ὁ μέλι λέγει νῦν ὁ λόγος τὸν σοφῶν Ἰωαννίκιον ἐν τοῖς μάλιστα μάνθανε· οὗτος γὰρ χαρίεις τῷ ὄντ' εἰ ἐστείνει σοι λόγους κἂν αἰοῖ γ' ἰαίνει ὡς συνετὸς ἀκροατής. οὕτως καὶ τοῖς δεομένοις οἱ νῆθει τὰ ἀγαθὰ δηλονότι βραβεύει. ἄλλω μὲν στέγειν οἰκίαν δέδωκεν, ἤσσον τὸ ψύχος ἔχον τι, ἄλλω δαίτ' ἀτροφία παρέσχε βιαζομένω καὶ ἄλλω νῦν ἐνδύη ῥηγῶν τὰ πολλά. ἡ γὰρ οὐ καθεκάστην ἐφ' ὠρείω τούτου οὐ δεόμενος ἄνθρωπος ὁ δ' οἰνῶν δίψης πῦρ οὐ σβέννυσι· αὐτὸς δ' αἶτα πλήθει τῶν βρωτῶν πολλάκις οὐκ ἐψυχαγῶγῃσαι παρ' αὐτῷ. οὐκ ἐν τούτῳ διηνεκῶς ἴται θεοφιλία καὶ φιλανθρωπία, οὐ τοῖς χρῆζουσιν ἐξ αὐτοῦ χητεῖ παρηγορία, τῶν ἀναγκαίων. ναὶ πάντως ὡς εἶθε τῷ τῆς γνώμης εἴπετο καὶ τὸ τῆς χειρός, ἡ γὰρ οὐδεις ἔτ' εἰ ἦν ἐνδεής. οἶδε γὰρ ὁ ἀνὴρ ὡς οὐ πιστὸν ἀνθρώπων ἐστὶν ὁ πλοῦτος, ἀλλ' ἀπιστοῦν τὸν ἐπὶ τῶν γενηρῶν σπουδασμόν. ὡς γὰρ τὰ χρήματα ἄλλοτε ἄλλος ἔχει, οὕτω καὶ πάντα πάσχει τὰν αἶα. οὔτε τῶν ἐχόντων ὄντα οὔτε τῶν οὐκ ἐχόντων οὐκ ὄντα. ἐπεὶ καὶ φύσιν τοιαύτην κέκτηται τὸ φασκώλιον^{ἢ ποῦγγα}. καὶ βλάπτει μὲν ὁπῶν ὡς μένον ἐντός. εἰ δέοι γῆ ἀπανταχοῦ ὠφελεί, διὰ τοῦτο καὶ ὁ κύστις οὗτος ἐστὶν ἄρτου ἐμπιπλῶν τῶν δεδημένων· καὶ αἰεὶ εὐεργετῶν ἡδεταί. οἶδε γὰρ κερδαίνειν κενῶν χρυσίων ἄτε βραβῆα ἔχων τῶν ἐπηγγελμένων, Χριστόν. τοιοῦτον | (178r) σοι τὸν ἄνδρα τυποῖ τ' εἰς εὐποΐας ὁ λόγος καὶ ζωγραφεῖ οἴως δέ τιν' ὁμιλεῖ ἂν αἰσθη. πάντως δ' αἰσθη θέλων τὸ τάχος δυστυχῆς ἢ Καλλιόπῃ πρὸς αὐτὸν, νῆ τὴν ἀλήθειαν, εἴπης κἂν φωνῆ τις σειρὴν ὡς ἄμουσος φαίνεται. τὰ δὲ λοιπὰ οὐκ ἀνίησί με λέγειν ὁ καιρὸς καὶ εἰ προθυμία. ἄλλως δὲ καὶ σὺ πρὸς τὸ πλείστων ῥητῶν αἰεὶν ὠχλησαι. τί γὰρ τῶν ἔκ τ' ἀρετῆς καὶ λόγων οὐκ ἔχεισο φῶν. τίδε τοῦ ἀγαπωμένου βίου ἐπιμελεῖ ἡ οὐχ ὡς εἶπειν σεβόμενός ἐστιν ὁ ἀνὴρ τὸν χρηστὸν πεφυνότα ἄνθρωπον καὶ θεῶν οὐ χού^{του} χού^{του} τὸ τοῦ Δαβὶδ ἀπόγονον γινώσκει αὐτὸν καὶ πεδίων γενόμενον καὶ παθῶν τὰ λίαν πολλά, καὶ θανάτου κατακριθέντα ναυάγιον καὶ ἂν ἠλιμένον αὐθις εὐχερεῖ ζωῆς εὐτυχία. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κόπου πολλοῦ πρὸς ἔνω μείζω δεόμενα. μετὰ τοῦτο δὲ καὶ σώματος ἐρρωμενεστέρου. ἐμοὶ δ' ὅσος τίς ἐνστρατεύεται πόνος τοῦ σαρκίου τύραννος οὐ λέληθέ σε. κἂν μέχρι νῦν λέληθεν ἀλλὰ νῦν^{γρ(ἀφε)} ἄρτι γοῦν μάθε· γνοὺς τὴν ὑποσμήχουσαν ἐν σπλάγχνοις νόσον ἐκ τῆς ἀπ' αὐτῶν τῶν προσώπων ὠχρίας. ὡς γὰρ ὄφελον ἔγωγε δυσαλθέα νοῦσον ἄλυξα, πικρὰν ἀργαλέην δυσούνυμον, ἡ ῥὰ καὶ ἄλλους ἠλίοιο τ' ἄμερσε καὶ ὄμμασι χεῦατο νύκτα. ὡς ὄφελον κείνην μὲν ὑπέδραμε φύξιμος αὔρα πλευρόφιν ἐκπταμένη ἀνά τε πνοιῆν λύσασαν. ἀμφὶ δὲ μοι μελέεσσιν ἔην μένος ὡς πάρος ἦεν. καὶ σε, Ἰωαννίκε, διωλυγίως μακάριζον.

Ἄμερσεν ἐκ τοῦ ἀμέρδω τὸ στερίσκω.

37 νοῦσε, βροτοῖς μερόπεσιν ἀπότροπον οὐνομ' ἀκοῦσαι, τὴν κατάρουν καλέουσι δυσούνυμον ὡς κεφαλῆθεν (Theodoros Prodromos, *Historische Gedichte*, ed. W. Hörandner Vienna 1974, 177–553); κρυφίοισι τόποισιν ἔχων δυσαλθέα νοῦσον (Cassii Dionis Cocceiani *Historiarum Romanarum*, ed. Boissevain, Berolini 1895–1900, 77.15)

1 Scil. τοῦ Προδρόμου 8 οὐχ' εὐρῆς V 13 ψύχος V 15 οὐ supra τούτου adi. V 17 χρή- V 23 οὗτος ἐστὶν V 30 οὐχ' ὡς ... σεβόμενος ἐστὶν V 31 πεφυνόντα sic V 32 κατακριθέντα [[καὶ]] del. ipse V 37 ἀλύσσω τὸ ἐκκλίνω in marg. V

129. ff. 186r-v

Ἔμοιγε, ὦ παῖδες, ἡ ἐπὶ τῷ διδάσκειν σπουδὴ ἀμβλύνεται καὶ τὸ πρόθυμον ὅτι περ ὑμεῖς οὐχὶ συχνότερον παραγίνεσθε. ὁψὲ δέ που καὶ μόλις καὶ διὰ χρόνων ἐνταῦθ' αὐαίνε-
ται· οὐδὲ καθεκάστην κατὰ σπουδαῖον ἐμφορεῖσθαι σπουδάξετε τῶν τῆς διδασκαλίας λό-
γων γε νέον· ὡς προλαμβάνειν τί καλὸν ᾧ ἔχετε. ἐπὶ θεωρεῖα δὲ τὸν καιρὸν καταναλίσκε-
τε τῆς μαθήσεως, ἐνθ' ἀδρῶ μοι καὶ ἵππων ἄμιλλα καὶ γυμνάσια προσδοκῶντες ὡσπερ τὸ
πλείστον θησαυρῶ ἐντυχεῖν. καὶ ἴν' ἴδηθ' ὅπως ἀνήρ ἐλαύνει μώνυχας ἵππους ἐπιδίφριος
ὀρώμενος τίς ὀμηριδῶν ἂν εἶπεν εἰ φίλιπποι εἰσι συνοδίτας αὐτοῖς τοὺς ἐκείσε νέους προ-
σεταιρίζεσθε καὶ τῷ πράσσειν ὡς ἴς αἰεὶ βαίνειτ' ὡστὶσαντες μακρὰν τὸ αἰδεῖσθαι ἀλόγως
σὺν μωρία τῆναι. ὃ τ' ἡλευκῶς ὑμῖν ἐπαινεῖται καὶ ἑταῖρος ὀνομάζεται μεθ' ὑμῶν ὅς δὲ μὴ
εἴξει ᾧ λέγετε ἀλλ' ὀρούσει ὡς τὸ ῥαθυμεῖν μισεῖται ὡς μὴ φιλόκαλος. οὕτω τοιγαροῦν
διαζῶντες καὶ οὕτως ἔχοντες οἴεσθέ ποτε δόξαν ἢ λόγων κτήσασθαι κατὰ καιρὸν ἀγωνι-
σμῶν λογικῶν. ἢ τίς ὑμῶν ἀρεῖ τῷ καλῶς ἀγωνίσασθαι καὶ ὡς δεῖ μὴ πεπονθῶς τί δεινὸν
τοῖς ἀνθαμίλλοις ἡσσημα νίκην, ὡς μὴ ἐρχόμενοι τοίνυν πρὸς τὸ πονεῖν προθυμότερον
μηδὲ πειθόμενοι ᾧ μυεῖσθε. ἄρα | (186v) λήψεσθε κλέος; οὐ μινουν· οὐκ ἔσται τοῦτο, οὐκ
ἔσται· εἴπερ κατὰ τίνα τῶν σοφῶν ἴδει^{καὶ κόπῳ} μὲν δίδοται τὸ νικᾶν. τοῦτῳ^{τῷ νέῳ} δ' ἔπεται^{καὶ}
παρακολουθεῖ τὸ δοξάζεσθαι ὃ^{καὶ ὅπερ} ἴδει^{καὶ εὐφραίνει} ᾧ^{ᾧ τινι} ἴδη^{οἱ κόποι} φίλον· νέων καὶ ἐπὶ πόνων
σπουδὴ μυσταγωγὸν ἐρεθίζει^{καὶ διεγείρει} καὶ διανίστησι. τοίνυν παρέντες^{καὶ ἐγκαταλείψαντες} ἵπ-
πικούς δρόμους, νέοι, καὶ τοὺς μόνον σθένοντας^{καὶ τοὺς δυναμένους} ἀρμάτων κρότους ταῖς
ἀκοαῖς ἄμετρον ὄχλον εἰσφέρειν θέντες παρ' οὐδὲν τῶν λόγων ἔχουσθ^{καὶ ἄπτεσθε} μοι.

6-7 ἐλαύνει μώνυχας ἵππους Hom. Il. 5.236, 10.289 et passim 15 οὐκ ἔσται τοῦτο, οὐκ
ἔσται (G. Palamas, *Pro hesychastis* (ed. Meyendorff), 1.2.12, Louvain 1973) 19 ἄμετρον
ὄχλον tantum apud Constantinum Rhodium: ἄμετρος ἐστὶν ὄχλος ἀφρόνων (*Anecdota
graeca e mss.*, ed. P. Matranga, Roma 1850, 3.86) 19-20 παρ' οὐδὲν θέμενοι (Palamas, op.
cit. ibidem)

11 οἴεσθε ποτὲ V 14 μὴ δὲ V

132. ff. 187v-188r

Τοῦ παλαιοῦ Μαρωνείας.

Τί δειλιάς, ὦ παῖ, τὸν ἀγωνισμόν; τί δ' Ἰλιάς^{καὶ πληθὺς} οὗτος^{καὶ ὠφελίας} δοκεῖ σοι κακῶν^{ἀπὸ}
τῶν^{καὶ ἔχιος}^{καὶ τοῦ ὄφεος} ταμάλιστα^{καὶ λίαν} συνάντημα φοβερώτατον; τί δέ μοι κατὰ πτοιαῖς^{καὶ}
φόβοις^{καὶ} τε θέλεις καὶ δέμοις^{καὶ φόβοις} συνισχημένον^{καὶ κρατημένον} βροτὸν ὀρᾶσθαι^{καὶ φαίνεσθαι} ὡς
ἄλλον εὐρεῖν τὸν ἀγωνισμόν ὑπόληψιν ἔχων πω λῖν^{καὶ λέοντα}; καὶ διατοῦτο φεύγεις τοῦτο-
ν^{ἡγῶν} τὸν ἀγωνισμόν ἧ^{καὶ καθά} Δηῶκης^{ὄνομα κύριον} τῷ^{ἐν} τρέχειν· ὅς^{ἡγῶν} ὁ Διώκης περ ἴσως^{καὶ ἐπίσης}
ἦδετο^{καὶ ἐλέγετο} τῷ^{ἡγῶν} τούτῳ^{ἐν τῷ δρόμῳ} κυδαίνεσθαι^{καὶ δοξάζεσθαι} στέργειν ἵππῳ^{τίνι} θεῖν^{καὶ} τρέχειν
καὶ ἐπὶ τούτῳ^{καὶ} πρῶσι^{καὶ} ταῖς ἔξοχαῖς^{καὶ} ποδι ταχινῶ^{καὶ} κατὰ τρεξε θηρίων ὀρέων^{καὶ} τῶν βουῶν. ἄρα γε

οἶμαι^{καὶ ὑπολαμβάνεις} ὡς τὸν σὸν πλάστιγγ^{καὶ τὸν σταθμὸν} αἶροντα^{καὶ ἐπαίροντα} νῦν ἕξεις ἐτερορρεπῆ-
ποδαπὰ μυσταγωγόν; καὶ τούτῳ δέδοικας μήπως δίω^{καὶ ἐνδόξω} τῆς νίκης στέφανος βραβευθῆ
κατὰ γένος ἄλλω καὶ μὴ τῷ σπουδαίων αἴσῃ^{καὶ τῇ μοίρᾳ} ὄντι^{καὶ ὑπάρχοντι} ἀλλ' οὐκ ἔση^{καὶ ὑπάρξει}
τοῦτο πάντως ὡς αὐτὸς^{καὶ ἐγὼ} οἶμαι^{καὶ ὑπολαμβάνω} τρῶν^{καὶ φοβούμενος}. ἔσχες γὰρ πληροφορίαν
ἐντελῆ^{ποδαπῆν}, ὁ σώματι καὶ ὑπὲρ γηραιὸν νέω φρονῶν. ὅτι Μίνω^{ὄνομα κύριον} σὸς μυστα-
γωγὸς δικαιότερος ἐκείνου κατὰ τε τοῦτο τὸ μέρος εἰ καὶ τῷ^{ἐν} παραφρονεῖν λέγω ὄν^{καὶ}
ὄντινα Μίνωα Κρητῶν^{καὶ τῶν τῆς Κρήτης} νομοθέτην λόγος^{καὶ φήμη} αἶρει^{καὶ κρατεῖ} γενέσθαι. λοιπὸν μὴ
δέδιθι^{μὴ φοβοῦ}. ἴσθι^{καὶ γίνωσκε} δὲ μᾶλλον ἠκριβωμένως^{πῶς} ὡς εἶ γε μὴ πρό τοῦ ἴδιος^{καὶ ἐκοπίασας}
τύχης^{καὶ εὐμοιρήσας} ἤττης^{καὶ τῆς τροπῆς}. αἴσι^{καὶ ἄξια} ἐπιμελεῖ^{τῆν} μὴ ἀγωνισάμενος ἀγωνίσματα.
εἰ δὲ τῷ^{ἐν} ἐπιμελεῖσθαι ἤδου^{καὶ εὐφραίνου}, πρό τοῦ^{καὶ} καιροῦ^{τὸν} ἀγωνισμῶν καλῶς διανύσεις
διαύλον^{καὶ τὸν δρόμον} παντὶ σπουδαίῳ εὐμοιρήσας πρωτείου. εἰ^{ἐάν} δ' ἴσως^{καὶ ἐπίσης} ἐπὶ^{ἐπέλθῃ}
σοι καὶ τῷ προαγωνίσασθαι ἤττημα^{καὶ νίκημα} | (188r) θητι^{καὶ μισθῶ} ὄντι^{τῷ ὑπάρχοντι} τῶν λόγων,
ἴσθι^{καὶ γίνωσκε} τοῦτο παθεῖν τῷ^{ἐν} κενοδοξεῖν ἐπὶ τὸ νικᾶν. ὧδε βραβεύει ὁ Κύριος οὐχ ὑπε-
ρηφάνοις ἀλλὰ ζῶσι μετὰ συντετριμμένων λογισμῶν.
ῥά^{καὶ} καιρὸς^{καὶ} ψυχεινῆ, καιρὸς ἐστενωμένος
πεῖθουσιν ἡμᾶς συντεμεῖν νῦν τὸν λόγον.

2 Ἰλιάς κακῶν: prov. iam inde ab Dem. *De fals. leg.* 148.7, D. Sicul. *Bib.* 36.6 6 Δηϊόκης τῷ
τρέχειν: sc. Δηϊόκης, nisi mentio latet de viro ceteroqui ignoto, de Medorum equorum
studiosae gentis imperio conditore fortasse agitur 22–23 Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσε-
ται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. (Prov. 3.34)

4 κρατημένον sic V 7 ἤδετο V 22 οὐχ' V

141. f. 193v

Τοῦ κυροῦ Γεωργίου τοῦ Χαρτοφύλακος.

Σὺ μὲν, ᾧ^ᾧ τῆνι^{καὶ φίλοι} καὶ φίλοι^{καὶ προσφιλεῖς} χορῆ^ῶ τὸν λόγων αἰ μοῦσαι, μνῶν^{καὶ τῶν λιτρῶν} ἐπιστά-
μενος πολυαιτήτων^{καὶ τῶν πολυζητήτων} ἔρωτα φέρεις ἐν ἑαυτῷ χρυσείων^{καὶ χρυσῶν} ὑπέρτερον,
διὰ τοι^{καὶ διατοῦτο} καὶ αἰονῆ^{καὶ βρέχη} ὡς^{καὶ} ἐτι^{καὶ} στέφει τῷ τῆς γνώσεως ἴδει^{καὶ τῷ κόπῳ} στεφθῆναι
προσεπισπεύδεις. ἐγὼ δὲ προσεἶλω^{καὶ τῷ καυστικῷ} μεγίστῳ πυρὶ τῶν βιωτικῶν τυρβασμῶν^{καὶ}
φροντίδων^{καὶ} φλεγέθομαι τε καὶ ἐμπεπύρισμαι. οὐδ' ἀνύποιστον^{καὶ ἀνυπομόνητον} Ὀρρόντης^{ποταμὸς}
τὴν ἀνασπιν ἀποσβέσειν ἔξει πρὸς ἰνός^{καὶ παρὰ τῆς δυνάμεως} καὶ καταμάχεσθαι. οὐδὲ Χοάσπης-
ποταμὸς^{καὶ} στήσαι τε τουτουῖ^{καὶ} τούτου ἤγουν τοῦ πυρός^{καὶ} τὴν ῥύμην^{καὶ} τὴν ὀρμὴν ἀνακάμψαι προσε-
παρκέσει. πρὸς ἐπὶ τούτοις, οὐδὲ Νεῖλω^{ποταμῷ} γ' ὁ σκοπῶν^{ἄνθρωπος} τ' ἰσόφρονι^{καὶ} ἴσα φρονοῦντι
καὶ δικαία^{καὶ} λογισμῷ τὰ σβεστήρια προσεπιβραβεύσει. οὕτως ἀνήμμαι^{καὶ} κέκαυμαι^{καὶ} ῥαίισιν^{καὶ} κουφι-
σμόν^{καὶ} οὐ^{καὶ} οὐδαμῶς τῷ περιαλαγεί τὰ τὴν κάκωσιν ἐμποιοῦντα μοι πάντων καὶ ἀνώτερα^{ἀντὶ τοῦ} ὅτι
ὑπάρχουσιν^{καὶ} τῶν δεινῶν συμφορῶν εὐρίσκω καὶ δυσφορώτερα. ἔτι δὲ καὶ ἡμίξηρος σημεί^{καὶ} ἀτε-
χνῶς^{καὶ} αὐτόχρομα φανερώς ἀπόζων, ἐτναίου φέρων θεοῦ^{καὶ} τοῦ τυαφίου^{καὶ} πυρός^{καὶ} εἰμι^{ὑπάρχω} ἀψευδη-
ἀλλ' ὁ τριλαμπῆς τῆς θεαρχίας τύπος,
ὁ τὰς ἐρωὰς^{καὶ} τὰς ὀρμάς^{καὶ} τὰς φλογώδεις ἀμβλύνας,
καὶ τοῖς ἀπαλοῖς χεῖρα δοὺς νεανίαις
αὐτὸς δροσίσοι καὶ σβέσοι μου τὴν φλόγα,
πρὸς ὕμνον ἔλκων τῶν νυνὶ μυστηρίων.

6 Οὐαί μοι, ὅτι κατεκάην, ἀλλ' οὐχ ὑποφέρω. Οὐαί μοι, ὅτι ἐμπεύρισμαί καὶ πλήρωμα οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ τῆς κολάσεως (Vita Sancti Basilii, eds. S. McGrath, D.F. Sullivan, A.-M. Talbot, Dumbarton Oaks 2014, Cap. 5.112) 15 ὕμνοις παννυχίοισι καὶ ἡματίησιν αἰοδαῖς / μέλπεις οὐρανίῳ τριλαμπέα πνεύματος αἴγλην (Greg. Naz. *Carmīna quae spectant ad alios*, PG 37, col. 1500, l. 8–9) τριλαμπῆ / τὴν Θεαρχίαν δοξάζομεν (Metrophanes, *I Canonī Trinitari*, ed. G. Valentini, Firenze 1957, 4.45–46)

8 στῆσαι V 11 οὐ sic V 18 σβέσει: -οι s. lin. V

143. ff. 194v–195r

Τοῦ κυροῦ Στυλιανοῦ.

Εἰ δεῖσεις^{καὶ φοβηθῆ} θεόν, ὦ παῖ, καὶ περὶ λόγων εἰδήσεις^{καὶ τὰς γνώσεις} ἰδίσεις^{καὶ κοπιάσεις} ἤδησεις^{καὶ εὐφρανεῖς} σαυτόν· καὶ τὸν ἐχθρὸν δήσεις^{καὶ δεσμεύσεις}. εἰ δὲ τὸν θεὸν οὐ δεῖσεις^{καὶ φοβηθῆ} οὐδὲ τὸν ἐχθρὸν κἂν πολλὰ ἰδίσης^{καὶ κοπιάσης} ῥαδίως δήσεις^{καὶ δεσμεύσεις} τὸν ἐπίβουλον τῶν^{ἀνθρώπων} πρεσβεύειν τὸ ὑπὲρ ἡμᾶς ἡρημένων^{καὶ βεβουλημένων}. οὐκ οὖν σπουδάσον ὡς τὸν θεὸν ἦσης^{καὶ εὐφράνης} καὶ σαυτῶ νήσεις^{καὶ σωρεύσεις} σωρὸν ἀγαθῶν· καὶ γὰρ εἰ^{ἔάν} δείση^{τῆ ὑγρασία} τοῦ βίου ἐκκυλιόμενος ἢς τῆ δέσει^{καὶ τῆ δεσμεύσει} τοῦ ἐχθροῦ δεσμευθήση ὡς ἡδέσι προσέχων· εἰ δ' ἔση^{καὶ ὑπάρξη} νήφων καὶ εἰ^{ἔάν} ἄση^{ψάλλη} πρὸς Χριστὸν αἶνον, τὸν ὁδῶν τῶν χρηστῶν ὁδηγὸν καὶ τὸν χριστῶν^{καὶ κεχρισμένων} βασιλέων πλήθη τῷ κέρατι αὐτοῦ ὑψοῦντα ἰάσει κάκεινος σε δώσει· καὶ τῶν τοῦ πονηροῦ βρόχων ἀρπάσει ὧν ἀραχνίων οὐδὲν διαφέρει νημάτων^{καὶ τῶν κλωσμάτων} ἢ ἴς^{καὶ ἡ δύναμις} ἢς ἐπείγου ὄση ἴς^{καὶ δύναμις} σοι περιγενέσθαι ὡς τρόπαιον στήσεις καὶ λαμπρὸς ἀναγορευθῆς ὡς τὸν ἐχθρὸν οὐδίσας^{καὶ ἀφανίσας}. εἰ δ' ἀπειθείς οὐδὲ εἴκεις, ἐπὶ βυθὸν ἀπωλείας ἐμπέσης καὶ ἀπὸ λείας^{καὶ ὀμαλῆς} ἐκκυλισθῆς κατὰ κρημνῶν χωρήσης^{καὶ ὀρμήσης} ὁδοῦ· κάκει'σ' ἀπίης ἤπερ^{καὶ ὅπου} καὶ οἱ τὸν αὐτόν σοι βίον βιώσαντες καὶ θρηγῶν ἔση ἐλεὸν καὶ ἐλεῶν ἔσται οὐδεὶς σε· καὶ αἰ, λαιὸν^{καὶ ἀριστερόν} ἐναρίθμιον ἔξουσι τῶν ἀμαρτωλῶν λαχοῦσαι μέρος χωρεῖαι. ἀλλ' ἔως ἔστι καιρὸς τῷ καλῶς πράττειν, φυγῶν | (195r) τὸ κακοπραγεῖν στοίχησον· εἰδῶς ὡς^{καὶ ὅτι} Ἄϊδη μετάνοια ὡς ὁ θεῖος ἄδει οὐκ ἔστιν ᾠδός^{καὶ τραγωδός}.

18 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου· ἐν δὲ τῷ ἄδη τίς ἐξομολογήσεται σοι; (Ps. 6.6) Factum proverbium vulgare; cf. Οὐκ ἔστιν, ὡσπερ γέγραπται, μετάνοια ἐν ἄδη· (D.N. Anastasijewić, “Alphabetē”, *Byzantinische Zeitschrift* 16 (1907): *Carmen* 5.16), ‘Σότα<ν> ἦν ἐν σώματι ἢ ψυχῇ καὶ ἡ ζωὴ (...) οὐκ οἶδας τί ποιήσεις· ὅτι ἐν τῷ ἄδη οὐκ ἔστιν μετάνοια, οὐδὲ ἐλεημοσύνη. (Νικόλαος Πολίτης, *Παροιμίαι τόμος Α'*, ἐν Ἀθήναις, p. 10)

4 ῥα- V 7 δείση V : correxi coll. Suda δ 365 δεῖσα 8 εἰδέση V: distinxi 15 βίον s. lin. ad. V 18 ἄδη V

145. ff. 196v–197r

Τοῦ Ῥόδου.

Τούτῳ τῷ παιδίῳ, νικοποιῆ^ῶ θεομητορ, ἐγὼ διὰ τῆς πολλᾶκις θαυμασμῶν προξενήσασθαι μοι συμμαχίας σου ὠδινήσας^{καὶ γεννήσας} ταινείας^{καὶ στεφάνου} πλήρεις^{καὶ πεπληρωμένας} καὶ γεγέννηκα λογικῶς καὶ ἀπεγαλάκτισα καὶ διὰ τῶν μέσων ἡλικιῶν προελθόντ' εἰς ἀνδρὶ

τελείφω πρόπουσαν τάξιν φθάσαι πεποίηκα καὶ εἰς ταυτην^{καὶ ταύτην} τὴν ἰκανὴν τὸν ἐμὸν πόνον δεικνύειν^{καὶ δεικνύειν} ἴδ^{καὶ} ἰδοῦ ἡ^{καὶ} ἡμέρα παρθένε, προσήγαγον· ἥτις ἐλέγξει^{καὶ φανερώσει} εἰ μὴ τραχείαν γῆν καὶ ἀφύη^{σπέρματα} δοῦναι τ' ἤρου^{καὶ ἠροτριῶν} ἐγὼ καὶ διακενῆς^{καὶ μάτην} ὕων^{καὶ βρέχων} δ' εἰδοῦς^{ἡμέρας} ὠρώμην τῆς διδασκαλίας πάσης τὰνάματα ἀλλ' ἄν^{καὶ ἀνά} αἰαν^{τὴν} γῆν καὶ ἀγαθὴν καὶ καρποδοτέραν ἔσπειρα. τὸ δ' ἐντεῦθεν σοὶ παρακατατίθημι τούτῳ γ' ἄρ' ἐμοὶ^{τίτι} συμφέρον καὶ πρὸ σοῦ ῥιπτάζων^{ρίπτων} συλλιπαρῶ δουλικῶς σε^{τίνα} ποδοῖν^{καὶ πρὸς τῶν ποδῶν} ὃ ψυχῆς ταραγμῶ ἐναπειλημμένος^{καὶ κεκρατημένος}, καὶ τὴν συνήθη σοὶ καὶ πάλιν ἐκκαλοῦμαι βοήθειαν. σοὶ^{ἐν} γὰρ μετὰ θεὸν ἀντιλήπτορι μόνῃ βεβαίως θαρροῦμεν. ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν εἰ καὶ παροργισμῶ σε τὴν εὐεργέτιν δεδώκαμεν. εἰς χοιρώδη ὅτι τῶν ἀγαθῶν βίον ἐξεκυλίσθημεν καὶ καθὼς δ' ἰλύι^{βορβόρω} ἀφροσύνη ταῖς ἀμαρτίαις ἐνεκυλίσθημεν. σὺ γοῦν δι' οἰκτιρμῶν πρόστηθι καὶ πάλιν ἡμῶν τῶν οἰκῆων^{καὶ τῶν δούλων} σου σπλάγχχνον· καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν | (197r) κατεῦθνον ἐφ' ἡμεῖας^{καὶ ἐφ' ἡμᾶς} τροπαίων καταξιώσασα. ἔχεις συλλιπαροῦντα ὑπὲρ ἡμῶν ὡς ἐπ' ἀνακτόρων ἐκκοσμηθῆμεν καὶ τὸν ἡμέτερον μετὰ σέ προστάτιν νίκαις^{ἐν} τίσι^ν συλλήπτορα Παῦλον ὃς^{ἔστιν} στόμ' ὡς^{καθὰ} τῶν^{διὰ} γραφῶν τοῦ Χριστοῦ ἀποδείκνυται. τὰ γὰρ φθάσαντα εἰς ἡμᾶς χρηστὰ τοῦ ἀποστόλου σημεῖα τῶν εἰς τὸ ἐξῆς σαφῆ^{καὶ φανερά} εἰσὶ μοι συναπισμῶν^{καὶ παρὰ τῶν βοηθειῶν}. ἡμεῖς μὲν οὕτως ἐξαιτούμενοι^{παρακαλοῦντες} διὰ λόγων υἰώμεθα^{καὶ υἰοὶ φαινόμεθα} πάσης συντριβῆς σύμμαχον τὴν θεομήτορα ἐξευρεῖν ἥ^{καὶ} ἥτις καὶ αἰοῖ^{καὶ εἶθε} νὰ ἀκούσοι ὡμμεθα^{καὶ φαινόμεθα}. ὑμεῖς δὲ ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τῷ τέως ἰσοφρονοῦντες μοι φαίνεσθαι συντρίψατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἔναντι Κυρίου καὶ ἐκχέατε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν. καὶ αὐτὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐλεήσει ἡμᾶς.

13–14 ἐκτός σου ἄλλον οὐκ οἶδαμεν τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν (Is. 26.13) 14–15 ἔστι δ' ὅτε καὶ θεολογεῖν μὲν ἐπιχειροῦντες, ὅπου καὶ ἡ ἀλήθεια ἀνέφικτος καὶ ὁ στοχασμὸς ἐπικίνδυνος, ζῶντες δὲ τῶν ἐν βορβόρω κυλινδουμένων χοίρων ἀτιμότεροι (Georgius Monachus, *Chronicon breve*, PG 110, p. 408, l. 8) Καθάπερ γὰρ χοῖρος βορβόρω, καὶ δαίμων βλάβη χαίρει τῇ ἡμετέρᾳ, οὕτω καὶ οὗτος τοῖς τοῦ πλησίον χαίρει κακοῖς (Iohannes Chrysostomus, *Ecl. ex diversis homiliis*, PG 63, p. 677) χαίρει, ἡ τῆς βαρβάρου λυτρομένη θρησκείας· χαίρει, ἡ τοῦ βορβόρου ῥυομένη τῶν ἔργων. (Romanus Melodus *Ἀκάθιστος ὕμνος* 9, vv. 12–13), cf. Δεῖ γὰρ τὸν χαρίεντα μήτε ῥυπᾶν μήτε αὐχμεῖν μήτε βορβόρω χαίρειν καθ' Ἡράκλειτον. Ὑγες βορβόρω ἡδονταὶ μᾶλλον ἢ καθαρῷ ὕδατι. (Heracl. fr. 13, apud Plotinum, 1,6(1),6,1) 24 ὡμμεθα cf. ὡφώς in sch. n. 42.4 2–27 Ὁ Θεὸς οἰκτειρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς, ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐλεήσει ἡμᾶς. (Ps. 66.2)

7 τραχείαν V

148. ff. 199r–v

Τοῦ Κυζίκου.

Εἰ μὲν ἀγνοῶν ἦκες^{καὶ ἡλθες} οἶ^{καὶ} ὅπου τὸ κατ' ἐμὲ κακῶν^{τίνων} ἴσως ἄν, ὡδι^{καὶ ἐνταῦθα} κατηντήκει συγγνώμης ἀξιοθῆς. εἰ δ' εἰδῶς^{καὶ γινώσκων} οὐχ ἔξεις τῷ^{ἐν} διαδράναι μέμψιν νιν^{καὶ αὐτὴν ἡγουν τὴν συγγνώμην} εἶπον ὡς ὁ ποιητῆς^{διὰ τὸ νιν}, ὦν ἀδιάκριτος. ἀλλ' οὐδ' οἱ παῖδες ἄν ρ' ἡλειτόν^{καὶ ἐνδοξον} σε εἶναι νομίσουσιν ὡς τὸ πρότερον, τοῦτο μόνον ἀφορῶντα; τὸ διαιτητῆν^{καὶ κριτῆν} πρὸ πολλῶν αὐτῶν καταστήσαι μ^{τίνα} ἡ^{τῶν} καὶ ἡμερῶν τὰ γενναίων ἐν λόγοις πλήθη

νέων δοκιμάζεις ἀφέντα^{ἐμέ·} ὅς καὶ ὅτε περὶ σχεδουργίαν ἐπώνουν^{καὶ ὠφέλου} μικρὸν ἢ οὐδὲν ἡσχολούμην τὸν φιλολόγον. λιτήν^{καὶ εὐτελή} γὰρ ἄπτειν^{καὶ ὀρμάν} δίαιταν ἠτοίμαζον τῷ^{μαθη-} τῇ ὑπ' ἐμέ φιλῶν τῷ^{ἐν} μὴ σθεναρὸς^{καὶ δυνατός} εἶναι πρὸς τὸ σαφέστερον· ὄρας οἷ^{καὶ ὁποίους} ὄνειδη^{ὑβρισμοῦς} σοι φέρει τὸ ἀποτέλεσμα; ἔδει σε πάντως μυστηπόλον, ἄριστε^ῶ, τὸν κατὰ σέ^{καὶ ὁμοιον} σοῦ νέων, σῶν δοκιμαστὴν ἀπεργάζεσθαι. ὅς λειμῶν^{καὶ τὸν παράδεισον} οὐκ εἶδε θείων λογίων περινοστών φορολόγων^{καὶ τῶν ἀπαιτητῶν οἰκίας} καὶ τὰ ὀσπῆτ(ια). οὐδ' ὀπῶ^{καὶ γάλακτι} πη τούτων^{ἦγουν τῶν λόγων} εἰκότως τρεφόμενος ἦκε^{καὶ ἤλθε} βιαζόμενος πρὸς πείραν αὐτῶν^{ἦγουν τῶν φορολόγων}. οὐτε μῆνης^{τίνας} νοῦν^{κατὰ} ἐταράχθη ὑφορώμενος τῶν τοιούτων^{ἦγουν τῶν φορολόγων}. ὅς τρώγλην πετρῶν οὐκ εἰσέδυν^{καὶ ὑπεισῆλθε} τῷ φεύγειν χεῖρας, αἰπείων^{καὶ τῶν χαλεπῶν}, τῶν ἐχθρῶν· τοῦτον^{τὸν μυστηπόλον} οὖν κριτὴν ποιήσαι τοναῖον^{καὶ ἰσχυρόν} τῶν ὑπὸ σοῦ ἀνηγγμένων ὄντ^{καὶ ὑπάρχοντα} ὄνειν^{καὶ ὠφέλειν} εἰκόσ^{καὶ ἀρμόδιον} ἐμέ δὲ ἄ^{καὶ καθὰ} ἔδει σε^{τίνα} ὀχλήσεις ἔχοντα καὶ πάνυ μὴ ἐμβάλλειν εἰς πράγματα^{εἰς ὀχλήσεις} ὑφ' ὧν τὴν ἔτει^{καὶ τῷ Χριστῷ} σινθείς^{καὶ βλαβεῖς} μικροῦ^{καὶ ὀλίγου} δεῖν παρελογισάμην φιλίαν παγιωθεῖσαν^{καὶ στερεωθεῖσαν} καὶ ἀξίωσιν^{καὶ τὴν παρὰ κλήσιν} παρείδον εἰ καὶ ἔμελλον δῆξαι^{καὶ λυπήσαι} τοὺς καλοὺς δαιτυμόνας σὴν ἔαν εἴασ^{ἔγκατέλειψα} ἀτρόφους. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἀδύνατον ἦν^{καὶ ἐπαίνει} δ' οὐ^{καὶ οὐδαμῶς} τὸ τῶν συνειλεγμένων πληθεὸς καὶ ὦπερ ἠνώτιστο^{καὶ ἤκουσεν} καὶ νῶν^{καὶ τῶν λογισμῶν} τρόπον^{κατὰ} τίνα ἐπιλήσμων συγχήσεως καθίσταμαι ὄν^{τρόπον} οἶδε θεὸς | (199ν) καὶ βρώματα παρατίθημι τούτοις ὡς ἐνὸν^{καὶ δυνατόν} εὐωχῶν. ἴδι^{καὶ οἰκεία} αἰτῶν^{καὶ τῶν πτωχῶν} ἐξ ἐτοίμου^{καὶ προχείου}. ἐπεὶ τὰ ποικίλα χρήζουσι σκέψεως σῖθ^{καὶ τὰ βρώματα ἦσται} καὶ εὐφρανταί^{καὶ εὐφρανταί} τε βρώσεις καὶ λίαν πολυειδεῖς. χρόνῳ δὲ γεννᾶται καὶ ἴδει^{καὶ κόπῳ} ὄν^{καὶ ὑπάρχον} τι νόημα καὶ οὐδ' ἦσαν^{καὶ εὐφράναν} τ' εἶπε ποτὲ καὶ ὠφελείας^{καὶ νόημα} ἄνευ τῶν εἰρημένων^{ἦγουν τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἴδους} νεϊμάν^{καὶ παρέσχον} τις ἄγαν ὧν εὐφυῆς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὀμηγυρις^ῶ νέων, πρὸς τὸν βιάσαντ' ἄσαι^{καὶ ψάλλειν} διδάσκαλον. πάνυ δὴ ἀκαλλῶς οὐκ ἐκ φαύλης εἶπον ἰρά^{καὶ ἱερά} συνθηθείας, σὺ δ' ἐφ^{καὶ τῷ ἴδιῳ} τι πολυειδεῖ λόγῳ ἤδετ^{καὶ εὐφραντῷ} τ' ἔτει^{καὶ χρόνῳ} ἀρδευομένη παντὶ ὅτι^{καὶ λίαν} πεπλάνησαι μυσταγωγῶ^{διὰ τὸ ἐφ} ὡς εἰπεῖν·

δαιτ^{καὶ εὐωχία} τραφήναι προσδοκῶσα πλουσίᾳ,
πλήν εὐτελή νῦν σχοῦσά μοι πανδαισίαν.

2 <E>i μὲν V ὠδι V 3 οὐχ' V 18 ἐμβάλλειν V 27 εἶπε ποτὲ sic V 29 ἄσαι V

159. ff. 207r–208r

Τοῦ Ῥόδου.

Ἐπαχθὲς^{καὶ φορτικόν} πρᾶγμα ἔργον πᾶσα διδασκαλία, πολὺ πλέον δὲ παιδοδιδασκαλία, τοῖς δὲ τριγηράσασιν εἰσέτι πλέον. ὁποῖος ἄρα κἀγὼ καθὰ καὶ σὺ ἀποφήνη περὶ ἐμοῦ ὄπ^{καὶ φωνῆν} ἂν ἄρης^{καὶ ἐπάρης}. τελῶ^{καὶ ὑπάρχω} γ' ὁ καὶ μέλιτος ἠδίων^{καὶ γλυκύς} τῇ φράσει, δικαιοδότα καὶ ὀρφανοτρόφε λαμπρότατε· κρίνω γὰρ ῥιπὴν πάλιν ἐν λογιζισμῷ (207ν) συνετῶ τῷ εἰκόσ καὶ ἀναγκαῖον, τῶν λόγων μοι πρὸς σὲ ἀποτείνασθαι καὶ τολμηρῶς ἐρωτήσαι τοσαύτην δυνατόν ἴν^{καὶ δύναμιν} ἔχειν ἐμέ τὴν ἀκμὴν ὅς ἠνάλωσ^{καὶ κατηνάλωσα} εἰς τὸ λειτουργημ' ἀτειρη^{καὶ ἀβλαβῆ} τοῦτο νεῦρα μὴ εὐτυχῶν. μὴ γὰρ οὐκ ἄνθρωπός τις ἐγὼ ἴν' ἐπαρκῶ τοσοῦτον χρόνον πρὸς τὸ μυσταγωγεῖν, ἦδη δ' ἄσκηνος^{καὶ ἀσώματος} ἄγγελος; μί' ἢ ἐμὴ οὐσία μῶν^{καὶ ἄρα} εἰ^{καὶ ἐπειδὴ} φυλάττει τὴν οἰκειαν φύσιν τῶν ἀπαθῶν; πολλοῦ γε καὶ δεῖ^{πρέπει}. ἐπεὶ οὖν ὑπὲρ πάντας οἴσθ^{καὶ γινώσκεις} ἔργον ἤδη ἐμέ, φιλοικτότατε, τὸ ἐπαχθὲς τῆς μυσταγωγίας ἐπὶ χρόνοις μακροῖς ἐνεργήσαντα; ὅτι καὶ σοί, θεσπέσιε, ὦσμαι^{καὶ ἐμβέβλημαι} εἰς ταύτην ὅτι μάλιστα^{καὶ λίαν} δεξιὸν ἔκρινας μετὰ τοῦ τηνικαῦτα σοφοῦ ἀρχιποίμενος· εἰ γὰρ μὴ διαλανθάνει τὸ μακροχρόνιον ταύτης μ' εἰκοσι ταλαιπωρία ἐνταῦθα, ἔτη ἐστί. τὰ δὲ τῆς ὑφεδρίας παρείσθωσαν. οἴσθα^{γινώσκεις} γὰρ καὶ αὐτὸς τὴν ἡμῶν ἐφορείαν^{καὶ τὴν ἐπιτήρησιν}

ἢ^{καὶ} καθά διεμπιστευθεὶς μετὰ καὶ ἄλλων μεγίστων ἀρχῶν^{καὶ} ἐξουσιῶν ἄς εἰ καὶ θέλω τῷ λόγῳ περιλαβεῖν νεῖμαι^{καὶ} παρασχέιν τρίς^{καὶ} ἐκ τρίτου ἐκ καιρῶν τῶν νῦν ἀναστέλλομαι εἰς οἶκτον καμφοθεὶς, συμπαθέστατέ μοι ἀλέξει^{καὶ} βοήθει, ἐκκακήσαντι τῷ^{καὶ} τίνι μυσταγωγεῖν. ἐπικούρει ταῖς σαῖς πρὸς τὸν πατριάρχην εὐπροσδέκτοις φωναῖς· καὶ ἐκ χειμῶνος θλίψεων εἰς εἶαρ^{καὶ} ἔαρ εἰ στενναί^{καὶ} στεναί, πανέντιμε^ῶ, πρὸς αὐτὸν ἔντευξις σὴ διαγάγη με. ἦσθη^{ἐλέχθη} εὐφρόσυνον ὄτι^{καὶ} λίαν οὐ φαίνονται κεκλεισμένοι τ' εἰσὶν αἱ πύλαι τῆς εὐσπλαγχνίας αὐτοῦ, ἀλλ' ἀν' εὐρορ^{καὶ} πλάτος εἰς σωτηρίαν ἀνθρώπου μᾶλλον ἐκτείνονται. θαρρῶ γοῦν ὡς ἂν νυχθήσονται^{καὶ} διεγερθήσονται σοὶ καὶ ἀναπετασθήσονται | (208r) καὶ τῇ μακρᾷ μου ταλαιπωρία ἴλεων ὁ φίλοικτος ἐνιδὼν λύτρον οἱ μογήσαντι^{καὶ} κακοπαθήσαντι δώσει μοι. ἀνδρὸς τὸ λοιπὸν τληπαθοῦς ὑπερλάλει. τὸν Παῦλον ἔξις τὸν μέγαν συνεργάτην, ὃν πρέσβιν αὐτὸν ἀγαθαῖς ἐπ' ἐλπίσι προσήξα τῷ ῥηθέντι τὴν τόλμαν βλέπεις.

τούτῳ δὲ καὶ σὲ σήμερον συνεισφέρω.
καὶ γὰρ ὅσος μοι Παῦλος ἐν τοῖς ἀγίοις,
τοσοῦτον αὐτὸς ἐν βροτοῖς· ἔρρει φθόνος.

3 ἀποφῆνη V 4 ὅπ' V: correxi 21 ἦσθη V

171. ff. 214v–215r

Τοῦ ἀγιοτεσσαρακοντήτου μαῖστορος κυροῦ Γεωργίου τοῦ τῶν Μύρων.

Ἦ μνήμη τοῦ προφήτου Δανιὴλ λιπανεῖ, ἐρῶ^{καὶ} εἶπω σοὶ τὴν ἐστίασιν καὶ τὴν τράπεζαν ἐτοιμάσει σοὶ σήμερον, νέων χορέ. καὶ γὰρ τὰ τῆς ἀγωνίας ἐντεῦθεν σὺ δ' ἐκκρεμῆς ὀφθῆς μοι πάντως ἀκούων ὡς^{ὅτι} ὁ προφήτης ἀπήχθη ἐκ μάλ' ^{καὶ} λίαν ὠτὸς^{καὶ} ὠτίου τῆς Σιών εἰς Βαβυλῶνα· ᾧ καὶ ὡς^{πῶς} ἱερῶς^{καὶ} ἱερῶς βιώσαντι^{καὶ} ζήσαντι τὸ ἐπιθυμιῶν ἀνηγορευθῆαι ἀνδρὶ ὡς οὐκ ἄλλω τινὶ προσήρμοσε καὶ ἄρ' ἄρρηνωπῶς^{καὶ} ἀνδρείως ἀδινά^{καὶ} ἔλεεινά νεκρῶσαντι πάθη^{τά} σαρκός. οὐδὲ γὰρ λέγεται πράξειν παράνομον καὶ αἰσχροῖνα^{καὶ} μολύναι θελήσει αὐτὸν^{καὶ} τὸν ἑαυτὸν του σαρκός | (215r) ἐπιθυμία, ὅς^{καὶ} ὅστις σκεθρῶ^{καὶ} καθαρῶ νοῖ^{τίνι} θώκω^{καὶ} θρόνῳ καθηήμενον ὡς ἔπος^{καὶ} ὡς λόγιον διὰ τῶ σκεθρῶ τὸν^{τὸν} θεόν ὑπὲρ κατάληψιν ἐθεώρησε. καὶ νόων^{τίνων} ὄμματι^{καὶ} τῷ λογισμῷ περιστοιχιζόμενον^{καὶ} περικυκλοῦμενον κύκλωσε· καὶ τὴν θείαν ὄρασιν ταύτην παρέδωκε καὶ αἰσίμη^{καὶ} δικαίαν ἐν ἅπασιν τοῖς μετέπειτα· ὅς καὶ διὰ προφητείας καὶ βασιλέων ὡσεὶ^{καὶ} καθαπερεὶ δι' ὁττῶν^{καὶ} μαντειῶν ὀνειράτα ἔλυσε. καὶ ἐπ' ἐκείνων εἰδῶν^{καὶ} τῶν ἡμερῶν τὸν παρὰ τῶν Ἀσσυρίων τιμώμενον δράκοντα^{τίνα} πόσω Βῆλον^{ὄνομα} κύριον λαμπρότατα ἔκτεινε θείῳ σθένει τοῦ Πνεύματος. ἀλλὰ καὶ λάκκῳ ἐμβληθεὶς ἀπαράτρωτος τοῖς λέουσι^{καὶ} ἔμεινε καὶ οὐκ ὄλεθρος εἶτ' ἄρα χωσθεὶς παρ' αὐτῶν ἐπεγένετο· μᾶλλον δέ οἱ^{αὐτῷ} ἦγον τῷ Δανιὴλ ἐδεικνυντο ποιμαίνονοι, μὴ διδόντες τοῦτον^{ἦγον} τὸν Δανιὴλ οἱ λέοντες ὡς^{καθὰ} οἷα^{καὶ} πρόβατον νομεῖ^{τῷ} βοσκῷ ἀπωλείαις^{τίσιν} τεινόντως^{καὶ} λίαν. προεστομωμένον γὰρ ὡσπερ καὶ προκεχαλκευμένον ἔμεινε τούτου τὸ σῶμα ἐξ ἀσιτίας σίδηροι ὦν^{καὶ} ὄγιές. οὗτος καὶ καταδίκης ἐλευθερώσας ἢ γ' ἠρρενοῦτο ἐκ συκοφαντίας σκαινῆς^{καὶ} κακῆς Σωσάνναν^{τίνα} τὴν σῶφρονα ἔσωσεν· ἦν ἔσπευδον δεινοί^{τίνας} κατακρίναι^{τίνας} πρεσβῦται^{οἱ} ῥυδὸν^{καὶ} λίαν ταῖς ἀκολάστοις ὀρμαῖς καὶ ἀκατασχέτοις ὡσπερ κλυζόμενοι^{καὶ} καταποντιζόμενοι ρεύμασιν.

ἀλλ', ὦ προφήτα, πᾶν νεκρῶσας σου μέλος
καὶ πᾶν στομῶσας ἐξ ἄκρας ἀσιτίας
ὡς καὶ λέουσι θηρσὶν ἀθιγῆς μένειν,
ἐμῶν παθῶν σύστελλε τὰς τρικυμίας
καὶ πρὸς τὸν ἀκύμαντον^{καὶ} ἀτάραχον ἄγε λιμένα,
δίδου τε κρατεῖν καὶ λεόντων ἀγρίων,

βροτῶν^{δηλαδὴ} πονηρῶν καὶ νοητῶν δαιμόνων,
οἱ σωματικὴν ψυχικὴν τέ μοι βλάβην
σπεύδουσιν ἀεὶ προξενεῖν ἐν κακίαις.

20 Σωσάνναν cf. Su.

2 <ή> μνήμη V 6 ἀρενωπῶς V 14 γρ(άφε) δράκοντ' ἀπόσω in marg. V 18 καὶ supra lin.
adicit V 21 γρ(άφε) κυδωνιζόμενοι in marg. V

174. ff. 216r–v

Τοῦ Περιβλεπτηνοῦ.

Καὶ πάλιν ὅσοι πρὸς τὸ πονεῖν διημερεῦετε^{καὶ προσκαρτερεῖτε} καλλίσταις^{ποίαις} σὺν προθυ-
μίᾳ πρὸς ἀγωνισμόν δεῦτε ῥωννύμενοι^{καὶ ἐνδυναμούμενοι} νίκαις^{τίσι}. ζητεῖτε δὲ ὄντως ἐγκοσμη-
θῆναι ἐρικυδέσι καὶ λαμπραῖς ἀριστεταῖς· τὸ γὰρ στάδιον ἤδη ἠνέφκται ὃ τρεῖς^{καὶ} φοβεῖται τοὶ
παῖδες πᾶς^{ἄνθρωπος} ἐς ἀεὶ προσανέχων ταῖς παιδιαῖς^{καὶ τοῖς παιγνίοις}. καθ' ^{καὶ} εἰς ὅπερ^{ὄπερ} στάδιον
ἐκεῖνος εἰσελθέτω ὃς νέον ζηλῶν. φιλομαθῆ ἔκρινε πόνω προσανέχειν | (216v) καὶ ἰδρῶτι
πολλῷ τῷ τινὰ διανθῆναι^{καὶ βραχῆναι} μακρὰν τὴν ἀνάπαυλάν τε ἀποτινάξασθαι. ὅσοις δὲ πο-
θεῖται τὸ ἐν ἀνέσει βιοῦν^{καὶ ζῆν} ἂν ἡμμένοσ^{καὶ ἀπτόμενος} ἢ^{καὶ} ὑπάρχη τις τῶν ἐπιμελημένων βίων
ποθῆς^{καὶ ἐπιζητήσεως}, ζηλοῦν οὐκ ἐθέλουσι μακρὰν τοῦτου ἐξωθεῖσθαι. ὑμᾶς κρίνω δίκαιον
διώκεσθαι^{καὶ ἐξωθεῖσθαι} γε τε τῷ ἀποκηρύττεσθαι^{καὶ ἀποδιώκεσθαι} ὡς ἀμαθεῖς. πόλεμος γὰρ λο-
γικὸς ἐσκιατραφημένων ταυτόν τ' εἰπεῖν ἐκλελυμένων τῷ ὄκνω σωματῶν ξζιν^{καὶ συνήθ(ειαν)}
οὐ δέχεται. ὅμως μέντοι καὶ ὑμεῖς εἰσέλθετε τὴν λογικὴν ταύτην πάλην ἀγωνίαν^{ἀκαρπῖαν} εἰ
καὶ δυστυχεῖτε τῷ ἀμβολιεργεῖν^{καὶ ῥαθυμεῖν} νόου τοι· ἴσως γὰρ μαθόντες ἕκαστος ὅσον τὸ
γλυκὺ τῆς νίκης· ἱκανὸν ἦν τινα μέλ' ἱανεῖν^{καὶ εὐφρανεῖν} εἶχετε καὶ νωθρεῖαν καὶ ῥαστώνην
ἀποτινάξασθε.

καὶ γνόντες πάλιν ὄσσην πικρίαν αἴσχος
τὸ ἐξ ἥσσης^{καὶ τῆς τροπῆς} σχοίη ἐγκεράσαι ὑμῖν,
μεταβαλεῖσθε καὶ πόνους ἀνενδότους·
ὄκνου προτιμήσητε καὶ σχοιήτέ μοι·
καιροῦ καλοῦντος τὴν νίκην τὴν ἐν λόγοις.

2 <K>αὶ V

178. ff. 218v–219r

Τοῦ Περιβλεπτηνοῦ.

Μὴ ἐκταράττου τὴν πάλην^{καὶ τὴν παλαίστραν} ὑπεισιῶν^{καὶ ὑπεισελθῶν}, ὦ Γεώργιε, ἐπίτρει^{καὶ φο-}
βοῦ^{τὸ} τὸ νόσημα δεινὸν ἤδη νενοσηκῶς· μᾶλλον μὲν οὖν | (219r) διατοῦτο θάρρη^{τὰ} τί σὺ πε-
ριδεείας^{καὶ τοῦ φόβου} ἥσων^{καὶ ἐλάττων} ἀποβάλλων εἶναι, κέκτησο^{καὶ ἔχε}. ὅτι μὴ δὲ ἰνός^{καὶ δυνάμεως}
ὡς^{εἰς} τὸ εὐπετῶς νοεῖν τί ἔβλαψεν ἀλλὰ τούναντίον ἅπαν ὠφέλησε, τῶν^{τίνων} λογισμῶν τὰ
τῆς ἀρρωστίας· τὸ γὰρ τοι τῆς πολυσαρκίας νέφος δεινὸν ὃ^{καὶ ὄπερ} ἐπεθόλου τὸν λογισμόν
ὄ^{καὶ ὄπερ} γ' ἐώργει^{καὶ ἔπραττε} ἐφεῖλε^{καὶ ἀπῆρε}. τοιγαροῦν ἀπτοήτως εἴσθ^{καὶ εἰσθελθε} ἢ^{καὶ} ὅπου μοι
τὸ ποθεινόν σοι στάδιον καὶ πάλαι ἱμερτόν. καὶ σπεῦσον τῷ μὴ παραρρηῆναι τὸν πρὸ τῆς
νόσου καιρὸν πάλην^{καὶ παλαίστραν} τὲ χειρώσασθαι καὶ παγκράτιον^{τὸ κράτος} εἰκῆ^{καὶ} μάτην^{σε} τίνα.

ὡς τοὺς καθ' αἶμα σοι εὐφράνης οἰκείους τῶ^{ἐν} μὴ εἰς σέ^{τίνα} πη τὰ τῆς ἐλπίδος διαπεσεῖν
καὶ ἐπὶ βελτιώμασι σπουδάζοντα προθύμως σοῖς στερρόν με ποιήσεις· εὐδοκμήσαντα δέ
σε οὐ στέψουσιν ἄνθαι^{καὶ τὰ ἄνθη}, χρῆμα οὐδαμινὸν αἰ πίτυος^{τίνας} σὸς μυσταγωγὸς τοιαῦτα
δῶρα οὐ δίδωσιν οὔτε δ' ὁ κότινός^{καὶ ὁ στέφανος} σε ἐλλείψει τοῦ μεγαλοπρεποῦς, οὐδὲ γὰρ
τοιοῦτον τὸ ἐμὸν δῶρον δοθήσεται οὐκ ἐλαίων εἰ μὴ καὶ λογιζομαι τὰ ἐμὰ ταῦτα δῶρα, οὐ
δάφνης, οὐ μυρρίνης φύλλα ἐστίν. οὐδὲ γὰρ παρέχουσι τὸ τῆς χαρμονῆς ἐν θαλλοί^{καὶ οἱ κλά-}
δοι^{δοι} πη οὐ τὰ τούτοις ὅμοια. καὶ γὰρ ταῦτα ὑπὲρ ἀριστείας ἀνδρὸς σέλιν^{καὶ λάχανα} ὡς ἀκήκοα.
ἀλλ' αἶνοι^{καὶ ἔπαινος} αἰ καὶ μάλα καὶ μεγαλοπρεπεῖς δωρεαὶ σε στέψουσι. στέμματα γοῦν
δάφνινα ἠλείψ^{καὶ τῶ ἀπὸ τῆς Ἡλίδος πόλεως} καὶ σελίνει^{καὶ τῶν σελίνων} ἀφείσθω καὶ προθυμείσθω
ὀργίζεσθαι μαίνεσθαι τε καὶ ὁ ἐν κοτίνω^{καὶ στεφάνω} ἐν Ὀλυμπίοις ἀγωνιστής, εἰ μὴ κοσμηθῆ
καὶ ὁ πολίτης πάντων δεινότερον Νεμέης^{πόλεως} ἠγείσθω^{καὶ ὑπονοεῖτω} τοῦτο. καὶ λυπῶν ἐχέ-
σθω νικητηρίων εἰ^{ἐάν} σύμβολον | (219r) νειαιρῶν^{καὶ ἐσχάτων} ἀγώνων μὴ δέξεται· ἔρρέτω^{καὶ}
φθειρέτω^{καὶ ὅσπερ} φίλτατε ποῖ, θειά^{καὶ θαυμαστά} σοι καὶ Ἰσθμια^{τά, τόποι} λόγοις στεφανούτωσαν τὸν
φίλτατον αἰ Μοῖσαι^{αἱ Μοῦσαι},

ἀλλ' εἰς παρηγόρημα τῆς μακρᾶς νόσου
τὰ τῆς δοκιμῆς εἰς βραχὺ συσταλτέον
καὶ τῶ σαφεῖ μάλιστα συγκεραστέον.
σὺ δ' ἀκριβῶς μέτελθε τὰ γεγραμμένα.

2 <M>ῆ 1 V 10 εἰκῆ sic V αἶμα σοι sic V: servavi propter homophonum αἶμασι

179. ff. 219r-v

Τοῦ Μουζάλωνος.

Ἐξ ἐτοίμου^{καὶ προχείρου} συλλόγου, νῦν ἀμιλλητήριον^{τό, τὸν ἀγῶνα} τρίτων^{τῶν} καὶ δευτέρον
καὶ σαφῶς συντεθειμένον ἐκθήσομαι. καὶ δις^{καὶ δισσω} ὑφανῶ πάλην^{καὶ τὴν παλαιστραν} οἰκονο-
μικῶς, ὡς οἶμαι^{καὶ ὑπολαμβάνω}, ἀμιλλωμένη λογικὴν, νεολαία^ῶ. ληπτὸν^{καὶ κρατητὸν} τὸν λόγον
συντεθεικῶς^{καὶ ποιήσας} καὶ εὐκρινείας ἀνάμεστον. αἰσθάνομαι γὰρ καὶ ὑμῶν λιπτόντων^{καὶ}
ἐπιθυμούντων^{καὶ ἐπιθυμούντων} τοιούτων, δηλαδὴ ἐπωρεγμένων^{καὶ ἐπιθυμούντων} ἀναπτύξας^{καὶ ἀνοίξας} τοίνυν τὴν πα-
ροῦσαν δέλτον ἢ περ^{καὶ ἥτις} ἔτυχε δῆτ' ἐν χεροῖν^{καὶ ἐν ταῖς χερσίν} κατέχεσθαι^{καὶ κατακρατῆσαι} σαφῆ
καὶ συντετημένον λόγον σκευάσω σοι καὶ πάντως ἀποδέξῃ τὸν ἀγωνοθέτην ἐμαῖν, νε-
ολαία, τούτου γε ἔνεκα. τοιούτους ἂν εἶπε πρὸς τὸν δίκαιον^{ἦγον} Ἀβραάμ λόγους ἢ Σάρρα-
τί ποιεῖς, Ἀβραάμ, μέμηνας^{καὶ ἐμάνης}, γέρον^ῶ τρισάθλιε, ὄντως. σκόπησον τί τὸ παρὰ τοῦ
φιλανθρώπου σοι κελευόμενον. ἴδε^{καὶ βλέπε} τὲ γνῶθ' ἰσώφρον^{ποδαπῶ} ἤδη^{καὶ ἀπάρτι} γεγινώς
ὡς^{καὶ ὅτι} τὸ πρᾶγμα δεινόν^{χαλεπὰ}, ὦ ἄνερ^{Ἀβραάμ}, ἴσος^{ὁμοιος}. οἶμαι καλῶς καὶ αὐτός^{οἶδας}. οὐχὶ
θεία προστάσις φονεῖ^{καὶ τῶ φονεῖσκῶ} καὶ δεσποτικῆ ψήφω^{τῆ} σφαγιάζειν ἴσως^{καὶ ὁμοίως} παῖδα
τὸν φίλτατον τῆς εὐπαιδείας βασκαίνει σοι πονηρὸς τῆς δ' ἔμμονα^{δηνεκῆ} ἢ καὶ μισόκαλος
Σατὰν παιδοκτονίας ἐγκλήματί σοι προσάψαι φιλονεικῶν καὶ τὴν χάριν ἀνατρέψαι ζητεῖ
ἦν σοι δέδωκεν ἦσται^{καὶ λέλεκται} διὰ τὸ εὐσεβείης ὅς ὁ φιλόανθρωπος ἐν σχήματι εὐσεβείης^{καὶ εὐσε-}
βείας ἄγων παιδοκτονίας (219v) ἄρην.

μὴ σφάττε λοιπὸν τὸν ποθούμενον γόνον·
μὴ κτεῖνε δεινῶς τὸν φιλούμενον νέον·
ὄν σοι θεὸς δέδωκεν ἐξ ἐμοῦ μόνον.
πρόσαγε τῶ κτίσαντι θυσίας, ἄνερ^ῶ.
σφάπτων προβάτων καὶ βοῶν τὰς ἀγέλας.
τοῦτον δ' ἔασον ἀνάνησον τοῦ κάρου^{καὶ τοῦ ὕπνου}

τῶν οὐρανῶν ἀποστερεῖ τὸν λογισμὸν τῆς λαμπρότητος; μηκέτι ἐπὶ τὰ κάτω διαττ^{καὶ ὄρμα} ἀλλ' ἐπ' ὅρος σφίζου πρὸς τὴν πόλιν τῶν ἀρετῶν μηκέτι ἔσο γῆ ἢν^{ἔάν} ὡς^{εἰς} τὸν οὐρανὸν καταλαβεῖν. εἶδη^{καὶ φαίνῃ} ποθῶν· μηκέτι εἶ^{καὶ ὑπάρχεις} χοῦς μοι μῆδ' ἐμβολὰς ἀνέμων πτοοῦ· τὸν σταυρόν, ὃ ἄνθρωπ', ἐνώμιζε καὶ τὸ περιπτύσσεσθαι τῷ περιπλέκεσθαι τοῦτον μὴ ἀπαναινόμενος. οὗτος σκεπῶν^{τίτων} τὸν καὶ θαλάσσης καὶ ὀρέων ὕψους κατατολμῶντα οὐκ ἔξωθέν σε ἀφήσι· τούτῳ αἰπά^{καὶ χαλεπά} γε διαλύονται τοῦ ἐχθροῦ ὀσημέραι βουλευομένου καθ' ἡμῶν μηχανήματα.

Ἐπ' ὀφθαλμῶν μέγα, κατ' ὀφθαλμὸν μικρόν· ὀσημέραι δὲ καὶ ὀσῶραι μικρόν, ἀντὶ τοῦ ὄσαι ἡμέραι καὶ ὄσαι ὄραι.

4 εὐωχείαις V 8 ἴδαί εἰσιν V 10 αἶται V

195. f. 227r

Τοῦ Περιβλεπτηνοῦ κυροῦ Νικήτα.

Ὅρατε με, ὃ βουλή, συντετηκότα^{καὶ δεδημασμένον}. ἡμέρας κόπτομαι· νυκτὸς διαφθειρομαι. ποτὰ μισεῖν ἀναγκάζομαι. σιτία^{καὶ τὰ βρώματα} τὸν βίον αὐτόν· ἐν τῇ ψυχῇ περιφέρεται μοι ἡ ἀηδία ἢ λαλιά τ' ἐν ὧσί. μετὰδοτέ μοι τοῦ κωνείου^{καὶ τοῦ φαρμάκου}. ἀμύνατε^{καὶ βοηθήσατε} τῷ δυστυχεῖ, νῆ Δία^{καὶ μὰ τὸν Δία}, καὶ τίνα τὰ σά, ἡσίν^{καὶ φησίν}, ἀτυχήματα δι' ἃ καὶ τελευτᾶν ἀξιοῖς; ποῖαν οὐσίαν ἀπολώλεκας; τίνα λώβην^{καὶ βλάβην} ἔσχε σοὶ κακῶς διατιθεῖσαν τῶν σωματικῶν ὄγκων; ποῖα συμφορᾶ ληφθεὶς ἠδεῖ^{καὶ τῷ εὐφραντῷ} καὶ τί παθῶν ἀπεχθάνῃ^{καὶ μισητῶς διάκεισαι} φωτί; σὺ δὲ τίς ταῦτα καὶ ἀναζητεῖς καὶ ἀνακρίνεις, πολυπράγμον^ᾧ, ὦν; τί δέ σοι μέλλει τῶν ἐμῶν μόρων; πατήρ ἐμὸς εἶ ἀλλ' ἀδελφὸς ἢ θεῖος; ἀνεψιὸς δ' εἶ; ἀλλ' ἐμπορίας κοινωνὸς ἢ τῆς ἐν αἶα^{ἔν τῇ γῆ} κέρδη γεωργίας προξενούσης; δεινὸν δὲ τί σοι ἐπέρχεται εἶ μ' ἔλη^{καὶ λάβη} τὸ θανεῖν. ψηφίσματι δὲ κατέστης κωλυτῆς εἶναι τῶν εἶδει^{καὶ ἐν τῇ θεωρίᾳ} γ' ἐρώντων^{καὶ ἐπιθυμούντων} καὶ διατοῦτ' ὠδι^{καὶ ἐνταῦθα} ἠκόντων μόρον ἰδεῖν ἀνιαρῶν, ὃ τῆς περιεργίας^{καὶ πολυπραγμοσύνης}. οὐδ' ἄνευ πλείστων μόρον ἔξεστιν ἐν τῇ πόλει λόγων ἰδεῖν.

Ἀμύνω τὸ βοηθῶ δοτικῇ· ἀμύνω τὸ τιμωρῶ αἰτιατικῇ.

2 <Ο>ράτε V 8 ἀνεζητεῖς V

197. ff. 227v–228r

Τοῦ Ῥόδου.

Πῶς με οἴεσθε, ὃ παρόντες, ἔχειν ἐπ' ἡῶν^{καὶ τῶν ἡμερῶν} τῶν τῶν ἀγωνισμῶν, εἴπερ ἅμα μὲν ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτοῖς^{ἦγον τοῖς ἀγῶσιν} φροντίδος διαβιβρώσκομαι ὡς ἰκός^{καὶ σκώληκος}. ἅμα δὲ καὶ εἰ λιθείους^{καὶ λιθίνους} ἀντικρυσ^{φανερῶς} τοὺς ἀγωνιζομένους κατανοῶν διακναίομαι^{καὶ λυπούμαι} τὴν ψυχὴν. ἔναγχος γὰρ τῷ τῶν εἰσαγωγικῶν δοκίμιον συστησάμενος καὶ τὴν Αὐγέου κόπρον δόξας ἀνακαθαίρειν, οὐδὲν ἔλαττον σήμερον εἰ μὴ καὶ μᾶλλον ἔξεν ἐλπίζω ἐφ' ᾧ καὶ ἰκετικῶν ἄπτομαι χειρόνως πρὸς τὸν θεὸν λόγων ἀπαλλάξαι με τῆς ἐπωδύνου ταυτησί λειτουργίας. εἴ τι συμφέρει μοι τέως. οὐδὲ γὰρ ὑψηλοτέροις τὸν βαθμὸν ἐκείνων ἀγωνοθετεῖν ἄρτι δοκῶ κἂν ψεύδωνται τὸν ὀνομασμὸν ἀλλ' εἰσαγωγικοῖς καὶ οἰομένοις τάχ' ἀτρήτοις^{καὶ ἀτρυπήτοις} ὡσὶ διενηχεῖσθαι τὰ πρὸς τούτους λεγόμενα. τῷ τοι οὐδὲ πλέον τι τούτων κρίνω εἰκὸς

ἐπεὶ πολλῶ τῷ ἄλγει πιέζομαι καὶ αἰπεῖ^{καὶ χαλεπῶ} χορῶ προσάδειν· κατὰ γὰρ τὸν εἰπόντα, ἀρ-
γαλέον^{καὶ φορτικὸν πράγμα ἐστίν} φρονέοντα | (228r) παρ' ἄφροσι^{καὶ ἐν ἄφροσι} πόλλ' ἀγορεύειν^{καὶ λέγειν}.

11 ἀργαλέον φρονέοντα παρ' ἄφροσι πόλλ' ἀγορεύειν / καὶ σιγᾶν αἰεὶ· τοῦτο γὰρ οὐ δυ-
νατόν. (Thgn. 625–626)

2 <Π>ὼς V

INDICES OMNES SCHEDAS HASCE NVNC PRIMVM EDITAS⁸ COMPLECTENTES

1. INDEX NOMINVM PROPRIORVM

Ἀβραάμ, ὁ 179	Λεύκων, ὁ 8
Ἀλέξιος, ὁ 114	Λέων, ὁ 74
Ἀμαλήκ, ὁ 114	Μανουήλ, ὁ 25
Ἀντώνιος, ὁ 5	Μαρωνείας, ὁ 132
Αὐγέας, ὁ 197	Μίδας, ὁ 17
Ἀχιλλεύς, ὁ 14	Μίνως, ὁ 132
Βηθανία, ἡ 74	Μουζάλων, ὁ 179
Βῆλος, ὁ 171	Μῶμος, ὁ 13
Γεώργιος ὁ Χαρτοφύλαξ, ὁ 141	Μωσῆς, ὁ 13, 114
Γεώργιος τοῦ ἁγιοτεσσαρακοντήτου μαῖστωρ, ὁ 171	Νικήτας, ὁ 38, 53, 195
Γεώργιος, ὁ 178	Ὀλύμπια, τὰ 178
Δαβίδ, ὁ 66, 118	Ὅμηρος, ὁ 40
Δανιήλ, ὁ 171	Ὀρρόντης, ὁ 141
Δείναρχος, ὁ 74	Παῦλος, ὁ 145, 159
Δεινομένης, ὁ 74	Περιβλεπτηνός, ὁ 38, 53, 174, 178, 195
Δηώκης ἢ Διώκης, ὁ 132	Πηλεὺς, ὁ 14
Ζεὺς, ὁ 43, 195	Πνεῦμα, τό 34
Ζοροβάβελ, ὁ 2	Ῥόδου, ὁ 74, 145, 159, 197
Ζωσιμαῖς, ὁ 2	τῶν Μύρων, ὁ 171
Ἡβη, ἡ 14	Σάρρα, ἡ 179
Ἡσαΐας, ὁ 52	Σατάν, ὁ 179
Θέτις, ἡ 14	Σατανᾶς, ὁ 13
Ἰησοῦς, ὁ 73	Σολομών, ὁ 25
Ἰλιάς, ἡ 132	Στυλιανός, ὁ 143
Ἰσθμια, τὰ 178	Σωκράτης, ὁ 19
Ἰωάννης, ὁ 34	Σωσάννα, ἡ 171
Ἰωαννίκιος, ὁ 40, 45, 73, 90, 118	Σωφρονίσκος, ὁ 19
Καλλικλῆς, ὁ 184	Φρόνη, ἡ 17
Καλλιόπη, ἡ 118	Φρόνιχος, ὁ 17
Κυζίκου, ὁ 148	Χεῖρων, ὁ 14
Κύριος, ὁ 73, 74, 83, 108, 132, 145	Χριστός, ὁ 13, 74, 114, 118, 143, 145
Λάζαρος, ὁ 74	

⁸ Scil. hic et apud Jerez Sánchez 2023, 80–98.

2. INDEX LOCORVM GENTIVMQVE

Ἄιδης, ὁ 143	τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου πόλις, ἡ 34
Αἰγύπτιοι, οἱ 184	Μωαβίτης, ὁ 13
Ἀντιόχεια, ἡ 34	Νεῖλος, ὁ 141
Ἀσσύριοι, οἱ 171	Νεμέα, ἡ 178
Βαβυλῶν, ἡ 171	Ὀρρόντης, ὁ 141
Βηθανία, ἡ 74	Σιών, ἡ 171
Βηθσαγαή, ἡ 73	Συρία (ἡ Κοίλη), ἡ 34
Ἱεροσόλυμα, τὰ 73	Φρύγες, οἱ 17
Ἱερουσαλήμ, ἡ 73	Φρυγία, ἡ 17
Ἰουδαῖοι, οἱ 114	Φρόνη, ἡ 17
Ἰσθμια, τὰ 178	Χοάσπης, ὁ 141
Κρής, ὁ 132	
Κρήτη, ἡ 132	

Bibliographia

- D'Amelia L. Ἀρχιεταῖρος / ἀρχαιότερος nel prologo del Longibardos (ed. Festa). *Parekbolai. An Electronic Journal for Byzantine Literature* 2023, 13, 115–130.
- Gallavotti C. Nota sulla schedografia di Moscopulo e suoi precedenti fino a Teodoro Prodromo. *Bollettino dei Classici* 1983, IV, 3–35.
- Jerez Sánchez G. Ὡ μωρῆς παιδίων: schedae ineditae ex ms. Vat. Pal. Gr. 92 (Pars prior). *Philologia Classica* 2023, 18 (1), 80–98.
- Mondini U., Cuomo A., Preindl K., Manolessou I., Nousia F., Pérez-Moro D., Silvano L., Wahlgren S., Zagklas N. *Workshop: Teaching and Learning Greek in Byzantium 1: Schedography* — University of Ghent, 2nd June 2023. URL: <https://www.mela.ugent.be/teaching-and-learning-greek-in-byzantium-1/> (18.11.2024).
- Vassis Io. Τῶν νέων φιλολόγων παλαισμάτα: Ἡ συλλογὴ σχεδῶν τοῦ κώδικα Vaticanus Palatinus gr. 92. *Ἑλληνικά* 2002, 52, 37–68.
- von Wilamowitz-Moellendorf U. Asianismus und Atticismus. *Hermes* 1900, 35, 1–52.

Ὡ μωρῆς παιδίων: неопубликованные сходы из ms. Vat. Pal. Gr. 92 (вторая часть)*

Гонсало Херес Санчес

Университет Аристотеля в Салониках,
Греция, 54124, Салоники, Университетский кампус; gonzaloj@edlit.auth.gr, gonzalojerez@ucm.es

Для цитирования: Jerez Sánchez G. Ὡ μωρῆς παιδίων: schedae ineditae ex ms. Vat. Pal. Gr. 92 (Pars altera). *Philologia Classica* 2023, 18 (2), 270–292. <https://doi.org/10.21638/spbu20.2023.210>

Вторая часть статьи завершает публикацию ранее не публиковавшихся текстов — проект, начатый в предыдущем выпуске журнала, в ходе которого было обнаружено 30 новых текстов из области схеодографии. Цель этого проекта — представить новый ценный материал для всестороннего изучения византийской культуры, а также практики преподавания и изучения древнегреческого языка в эпоху Восточной Римской империи. Схеодография — особый вид учебного текста, практиковавшийся в Византийской империи с X века до ее конца и даже после (вплоть до XIX века), — достигла своего расцвета в XIII веке. Этот уникальный вид педагогических текстов привлек к себе вни-

* Первую часть см.: Sánchez G. J. Ὡ μωρῆς παιδίων: schedae ineditae ex ms. Vat. Pal. Gr. 92 (Pars prior). *Philologia Classica* 2023, 18 (1), 80–98. <https://doi.org/10.21638/spbu20.2023.108>

мание современных ученых. Однако, несмотря на этот интерес, он остается сложной областью исследования в силу своих уникальных особенностей. Тексты, специально созданные для чтения вслух в учебных заведениях, создают трудности для современного читателя, поскольку заметно отличаются от современной практики чтения про себя. Кроме того, отсутствие четкого исходного контекста в сочетании с образовательной, а не эстетической ценностью усложняет процесс интерпретации и понимания. Схедография — это литературная и образовательная загадка, которая продолжает оставаться в центре внимания исследователей и в XXI веке. Критические сборники, подобные тому, что представлен в данном исследовании (изданном в двух частях), необходимы для дальнейшего тщательного научного анализа.

Ключевые слова: схедография, древнегреческая педагогика, византийская филология, византийская школа, ms. Vat. Pal. Gr. 92.

Received: August 14, 2023
Accepted: October 30, 2023